

27-28-29

Handelingen

30-31-32-33

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van maart 1990

EINDREGELING BEGROTING 1982
GOEDKEURING EUROPEES SOCIAAL HANDVEST
OPRICHTING VLAAMSE STICHTING VERKEERSKUNDE
BEROEPSONDERWIJS
EXPANSIESTEUN EN FISCALE VOORDELEN COORDINATIECENTRA
BEVORDERING GELIJKHEID VROUW-MAN
DIOXINE IN MELKPRODUKTEN
DIJKENPROBLEMATIEK
PRIJS WETENSCHAPPELIJK ONDERWERP
VERENGELSEN UNIVERSITAIR ONDERWIJS
BELEID EN WERKING EXECUTIEVE
MILIEUBELEIDSPLAN 1990-1995
MOGELIJKE BERGING GEVAARLIJK AFVAL KS
WIJZIGING DECREET BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND
WIJZIGING HUISVESTINGSCODE
AANWEZIGHEID GEMEENSCHAPPEN EN GEWESTEN BELGISCHE AMBASSADES
EN CONSULATEN
UITBREIDINGSFASE WEER-WERKACTIE
AFWERKING A 17
WIJZIGING SERV-DECREET
VERKEERSONVEILIGHEID A 12 EN N 177
KINDERMISHANDELING
VLAAMS SCHEEPSBOUWBELEID
ZWAAR ZORGBEHOEVENDE BEJAARDEN
NITRAATVERONTREINIGING DRINKWATER
NOORDZEEVERVUILING
BEGROTINGSCONTROLE 1990

Inhoud

Nr. 27 **Donderdag 8 maart 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1087

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1087

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1087

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1087
Intrekking, blz. 1087

Beleidsnota
Indiening en verwijzing, blz. 1087

Beleidsbrief
Indiening en verwijzing, blz. 1088

Samenwerkingsakkoorden
Indiening, blz. 1088

Verslagen
Indiening, blz. 1088

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening, blz. 1088

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1088

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)
Indiening, blz. 1089

Motie van orde
Stand van zaken, blz. 1089
Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, Minister G. Geens

Samenstelling van de Commissies
Wijzigingen onder de vaste leden, blz. 1089

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1982 — 12-A (1989-1990) — Nrs. 1 en 2 — 16-A (1989-1990) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 1089
Sprekers : de heren P. Van Grembergen, F. Vermeiren, G. Verhaegen, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1094

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961 — 269 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1101
Sprekers : de heren H. Van Wambeke, verslaggever, A. Kempinaire, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1105

Voorstel van decreet van de heer J. Ansons c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde — 87 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 1105
Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heer J. Ansons, Minister D. Coens
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1108

Interpellaties (Regl. art. 76)
Interpellatie van de heer W. Van Durme tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs over het beroepsonderwijs

Interpellatie van de heer R. Deswaene tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over een studie van het Centrum voor Sociaal en Psychologisch Onderzoek betreffende het beroepsonderwijs, blz. 1109

Sprekers : de heren W. Van Durme, R. Deswaene, A. Beysen, E. Balde-wijn, Minister D. Coens, de heer J. Sleecx

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de opmerkingen van het Rekenhof betreffende het cumuleren van expansiesteun met de fiscale voordelen van coördinatiecentra, blz. 1117

Sprekers : de heren J. Geysels, J. De Roo, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1122

Nr. 28 **Donderdag 8 maart 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1123

Beleidsbrief
Indiening, blz. 1123

Actuele vragen (Regl. art. 75)
Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt over inbreuken op de taalwetgeving bij het plaatsen van straatnaamborden te Voeren, blz. 1123

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de coördinatie van de maatregelen ter bevordering van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen, blz. 1124

Actuele vraag van de heer H. Van Dieren tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de mogelijke deelneming van de Vlaamse Regering aan de ontwikkeling van het Rafale-gevechtsvliegtuig, blz. 1125

Actuele vraag van de heer H. De Loor tot de heer L. Waltniel, Gemeenschaps-

minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de deelneming van ambtenaren van de Administratie voor Huisvesting aan een ACW-studiedag, blz. 1126

Actuele vraag van de heer E. Vandebosch tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de erkenning van de mijncités als woonnoodgebied, blz. 1127

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanwezigheid van dioxine in melk

Actuele vraag van de heer E. Vandebosch tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de resten van dioxine in melkproducten

Actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke dioxinevervuiling van melk veroorzaakt door verbrandingsinstallaties, blz. 1127

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vervuiling van het drinkwater door de landbouw, blz. 1129

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het verhogen van de stortprijs voor inert afval van de bouwsector, blz. 1130

Actuele vraag van de heer W. Seeuws tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de subsidiëring van het Internationaal Theater, blz. 1131 (Intrekking)

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de moeilijkheden inzake de werking van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 1131

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)
Actuele interpellatie van de heer F. Verberckmoes tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over maatregelen om dijkbreuken te voorkomen en over de stand van zaken betreffende het Sigma-plan

Actuele interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de overstromingen te Ruppelmonde en te Bazel en de onvolledige uitvoering van het Sigma-plan, blz. 1132

Sprekers : de heer F. Verberckmoes, mevrouw M. Maes, de heer R. Daems, mevrouw M. De Meyer, de heren E. Cooreman, W. Luyten, J. Loones, P. Chevalier, Minister J. Sauwens, de heer J. De Seranno

Ontwerp van decreet houdende instelling van een tweejaarlijkse prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor een werk over een

wetenschappelijk onderwerp
– 288 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2
Voorstel tot aanvulling van de agenda,
blz. 1142
Sprekers : de heren A. Laridon, A. Denys

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1982
– 12-A (1989-1990) – Nrs. 1 en 2
– 16-A (1989-1990) – Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1143
Spreker : de heer F. Vermeiren

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961
– 269 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1145
Spreker : de heer A. Annemans

Voorstel van decreet van de heer J. Ansons c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde
– 87 (BZ 1988) – Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming, blz. 1146
Sprekers : de heren H. Van Dienderen, E. Beysen, Minister D. Coens, mevrouw N. Maes

Motie van aanbeveling van de heer W. Verreycken tot besluit van de op 21 februari 1990 door de heer G. Annemans gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het verengelsen van het universitair onderwijs
– 300 (1989-1990) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1148

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 21 februari 1990 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het beleid van de Vlaamse Executieve 1 jaar na het Regeerakkoord en naar aanleiding van de recente verklaringen van de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin
– 301 (1989-1990) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1149
Spreker : de heer A. Denys

Motie van aanbeveling van de heer Jozef Bosmans tot besluit van de op 22 februari 1990 door de heer A. Denys gehouden actuele interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleidsplan 1990-1995
– 305 (1989-1990) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1150
Sprekers : de heren Jozef Bosmans, J. Geysels

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de mogelijke berging van laag radioactief en/of industrieel afval in de Limburgse steenkoolmijnen, blz. 1152

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heren E. Vandebosch, J. Sleenckx, Minister N. De Batselier, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1156

Nr. 29 **Dinsdag 21 maart 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1157

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1157
Intrekking, blz. 1157

Beleidsbrief
Indiening en verwijzing, blz. 1157

Samenwerkingsakkoorden
Indiening, blz. 1158

Verslagen
Indiening, blz. 1158

Moties
Indiening en verwijzing, blz. 1158

Mededeling van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1159

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1159

Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie
Indiening, blz. 1159

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)
Indiening, blz. 1159

Werkgroep Verzuiling
Samenstelling, blz. 1159

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand
– 241 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 8

Voorstel van decreet van de heer L. Hancké houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand en regeling van de voortgezette hulpverlening bij meerderjarigheid op achttien jaar
– 243 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1159
Sprekers : mevrouw T. Merckx-Van Goey, verslaggever, de heer L. Hancké, Minister J. Lenssens, mevrouw M. Vogels, de heren H. Lauwers, W. Peeters, E. Flamant

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1183
Sprekers : de heer E. Flamant, mevrouw M. Vogels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1191

Ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 57bis van de Huisvestingscode 295 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1191
Sprekers : Minister L. Walt Niel, mevrouw F. Brepoels, de heer J. Dufaux

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1193

Ontwerp van decreet houdende instelling van een tweejaarlijkse prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp
288 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1193

Sprekers : de heer L. Vanhorenbeek, verslaggever, Minister D. Coens
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1193

Voorstel van resolutie van de heer H. Suykerbuyk c.s. betreffende een samenwerkingsakkoord inzake de aanwezigheid van de Gemeenschappen en Gewesten in de Belgische ambassades en consulaten
– 258 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 3
Bespreking, blz. 1194

Sprekers : de heren A. Kempinaire, H. Suykerbuyk, W. Luyten, J. Laverge, Minister G. Geens, de heer M. Capoen

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer D. Van Mechelen tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de goedkeuring van de Vlaamse Executieve voor de uitbreidingsfase van de Weerwerkactie, blz. 1199

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, Minister R. De Wulf, de heer J. Laverge

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de stand van zaken betreffende de verdere afwerking van de A 17, blz. 1204

Sprekers : de heren J. Laverge, M. Olivier, M. Capoen, Minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 1208

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1208

Verzoekschriften (Regl. art. 81)
Besluiten, blz. 1208

Nr. 30 **Donderdag 22 maart 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1209

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– 278 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 8

Voorstel van decreet van de heer A. Denys c.s. houdende dynamisering en democratisering van de sociaal-economische besluitvorming in Vlaanderen
– 291 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1209

Sprekers : de heren C. Lisabeth, ver-
slaggever, J. De Roo, A. Denys, E.
Van Rompuy, Minister N. De Batse-
lier, de heer H. Candries, mevrouw
M. Vogels, de heer J. Geysels

Artikelswijze bespreking, blz. 1226

Sprekers : de heren A. Denys, J. Gey-
sels

Interpellatie (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de onveilige toestand op het vak Boom-Wilrijk van de A 12 en de N 177, blz. 1231

Sprekers : de heren E. De Groot, J.
Egelmans, H. Candries, Minister J.
Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 1234

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1234

Nr. 31 **Donderdag 22 maart 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1235

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het loonstatuut van het arbeiderspersoneel in het vrij onderwijs, blz. 1235

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het geven van Frans aan kleuters te Overpelt, blz. 1236

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over een splitsing van de Provincie Brabant en de mogelijke oprichting van een Provincie Vlaams-Brabant, blz. 1237

Actuele vraag van de heer W. Seeuws tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de gevaarlijke situatie op Rijksweg

66 ter hoogte van scholen te Drongen, blz. 1238

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de zelfstandigheidsverklaring van Litouwen en eventuele contacten met het Litouwse volk, blz. 1239

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de onduidelijkheid inzake de aanwending van bijkomende arbeidsplaatsen in de opvoedingsinstellingen, blz. 1240

Actuele vraag van de heer L. Hancké tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verlenging van de vergunningen voor onderhoudsbaggerwerken in de Westerschelde, blz. 1241

Actuele vraag van de heer J. Verheyden tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvalcollector langs het Albertkanaal, blz. 1242 (Intrekking)

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvoer van afval afkomstig van de ontmanteling van de oude radiumfabriek van Olen naar de stortplaats in Haasrode, blz. 1242

Actuele vraag van de heer D. Van der Maelen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de schuimvorming op de Dender te Geeraardsbergen, blz. 1243

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de problematiek rond de kindermishandeling

Toegevoegde Actuele vragen
(Regl. art. 75, 4, 6)

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de reclamecampagne in verband met kindermishandeling

Actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de mediacampagne rond kindermishandeling en het situeren ervan in de repressiesfeer, blz. 1244

Sprekers : mevrouw M. De Meyer, de heer J. Cuyvers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, Minister J. Lenssens

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer N. De Batelier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, over het uitwerken van een Vlaams scheepsbouwbeleid, blz. 1248

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister J. Lenssens, Minister N. De Batelier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1250

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand
– 241 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 8

Aangehouden stemmen, blz. 125 1
Aangehouden stemmen (Herhaling en voortzetting), blz. 1253

Hoofdelijke stemming, blz. 1258

Spreker : de heer E. Flamant

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– 278 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 8

Aangehouden stemmen, blz. 1259

Hoofdelijke stemming, blz. 1264

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels

Ontwerp van decreet houdende instelling van een tweejaarlijkse prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor een werk over een wetenschappelijk onderwerp
– 288 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1265

Ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 57bis van de Huisvestingscode
– 295 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1266

Voorstel van resolutie van de heer H. Suykerbuyk c.s. betreffende een samenwerkingsakkoord inzake de aanwezigheid van de Gemeenschappen en de Gewesten in de Belgische ambassades en consulaten
– 258 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmen, blz. 1267

Sprekers : Minister G. Geens, J. Geysels, F. Dewinter

Hoofdelijke stemming, blz. 1268

Motie van aanbeveling van de heren F. Willockx, P. Van Grembergen en G. Verhaegen tot besluit van de op 8 maart 1990 door

1. de heer F. Verberckmoes gehouden actuele interpellatie tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over maatregelen om dijkbreuken te voorkomen en over de stand van zaken betreffende het Sigma-plan ;

2. mevrouw M. De Meyer gehouden actuele interpellatie tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de overstromingen te Rupelmonde en te Bazel en de onvolledige uitvoering van het Sigma-plan
– 311 (1989-1990) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1269

Spreker : de heer F. Verberckmoes

Motie van aanbeveling van de heer J. Lavergé tot besluit van de op 8 maart 1990

door de heer F. Verberckmoes gehouden actuele interpellatie tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over maatregelen om dijkbreuken te voorkomen en over de stand van zaken betreffende het Sigma-plan

– 312 (1989-1990) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1270

Spreker : mevrouw M. Vogels

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het beleid van de Vlaamse Executieve betreffende de zwaar zorgbehoevende bejaarden, blz. 1271

Sprekers : mevrouw N. Maes, de heren J. Van Hecke, A. Van Aperen, J. Laverge, Minister H. Weckx, de heer F. Dielens

Actuele interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verontreiniging van het drinkwater door te hoge nitraatconcentraties

Actuele vragen (Regl. art. 7.5, 4, c)

Actuele vraag van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de besmetting van het drinkwater van De Blanckaert te Woumen-Klerken door nitraten

Actuele vraag van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de besmetting van het drinkwater van De Blanckaert te Woumen-Klerken door nitraten, blz. 1278

Sprekers : de heer J. Laverge, mevrouw M. Tyberghien-vandenbussche, de heren J. Timmermans, J.-P. Pillaert, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans, Minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 1286

Interpellatie (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschaps-

minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de Derde Noordzeeconferentie in Den Haag en de bestrijding van de Noordzeevervuiling, blz. 1286

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. Timmermans, R. Daems, J. Caudron, mevrouw M. Tyberghien-vandenbussche, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1297

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1297

Nr. 32

Vrijdag 30 maart 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1299

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1299

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1299

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1299

Samenwerkingsakkoorden

Indiening en overzending, blz. 1299

Verslagen

Indiening, blz. 1300

Advies van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1300

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1300

Motie van orde

Agenda, blz. 1300

Spreker : de heer A. Denys

Mededeling van de Vlaamse Executieve

betreffende de begrotingscontrole 1990

Sprekers : Minister G. Geens, de heren A. Denys, J. Geysels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1304

Nr. 33

Vrijdag 30 maart 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1305

Mededeling van de Vlaamse Executieve betreffende de begrotingscontrole 1990

Debat, blz. 1305

Sprekers : de heer A. Denys, Minister J. Lenssens, Minister D. Coens, de heren G. Verhaegen, J. Geysels

Mededeling van de Voorzitter

Commissie van onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 1312

Mededeling van de Vlaamse Executieve betreffende de begrotingscontrole 1990

Debat (Voortzetting), blz. 1312

Sprekers : de heren L. Hancké, A. Denys, Minister J. Sauwens, de heer R. Van Hooland, Minister N. De Batselier, Minister G. Geens, de heren R. Daems, J. Geysels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1322

27e vergadering

Donderdag 8 maart 1990
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

E. Gryp, A. Steverlyncx ; gezondheidsredenen.

H. Adriaenssens, M. Olivier, H. Suykerbuyk, P. Vangansbeke ; buitenslands.

P. Berben, P. Deprez, M. Mahieu, A.-M. Neyts-Uyttebroeck ; ambtsverplichtingen.

J. Loones ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december

1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

– 306 (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Media.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren H. Suykerbuyk en D. Vervaeke c.s. houdende de mogelijkheid voor de gemeenten het woonrecht aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen
- 302 (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer R. Van Hooland c.s. betreffende de depolitisering en de herwaardering van het Vlaams openbaar ambt
- 304 (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.

Intrekking

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heren J. Van Elewyck en L. Van den Bossche betreffende een mediaconventie
- 99 (BZ 1988) - Nr. 1.

BELEIDSNOTA

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsnota werd ingediend :

- Beleidsnota Externe betrekkingen, ingediend door de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting
- 303 (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

BELEIDSBRIEF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsbrief werd ingediend :

- Beleidsbrief Buitenlands beleid, ingediend door de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer – 307 (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

SAMENWERKINGSAKKOORDEN

Indiening

De Voorzitter : de volgende samenwerkingsakkoorden werden ingediend :

- Samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de oprichting, samenstelling en werking van de Intergemeenschapscommissie voor de filmkeuring, gesloten op 21 december 1989.
- Samenwerkingsakkoord tussen de Belgische Staat, de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap met betrekking tot de steun aan de cinematografische nijverheid, gesloten op 19 januari 1990.

Deze samenwerkingsakkoorden liggen ter inzake bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden over het voorstel van resolutie van de heer H. Suykerbuyk C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord inzake de aanwezigheid van de Gemeenschappen en Gewesten in de Belgische ambassades en consulaten – 258 (1989-1990) - Nr. 2.
- door de heer J. Loones namens de Commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1983 – 12-A (1989-1990) - Nr. 2.
- door de heer J. Van Eetvelt namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 57bis van de Huisvestingscode – 295 (1989-1990) - Nr. 2.

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De Voorzitter : Het volgende aanvullend advies van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Aanvullend advies van de Vlaamse Mediaraad over de algemene problematiek, de financiering en de handelspubliciteit van lokale en regionale niet-openbare televisieverenigingen.

Dit aanvullend advies ligt ter inzake bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende arresten

van het Arbitragehof werden ingediend :

- Arrest van het Arbitragehof van 22 februari 1990 inzake de vordering tot schorsing van artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, en van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ingesteld door de heer Jacques-Emile Delbouille – Arrest nr. 10/90.
- Arrest van het Arbitragehof van 22 februari 1990 inzake de vordering tot schorsing van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ingesteld door de v.z.w. „Parti Communiste national européen / PCN” – Arrest nr. 11/90.

Deze arresten liggen ter inzake bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof werden ingediend :

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende de prejudiciële vraag gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bij vonnis van 12 januari 1990 in zake H. Crommelynck tegen de „RTBF” – Rolnummer 169.
- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende de prejudiciële vraag gesteld door het Hof van Cassatie bij arrest van 26 januari 1990 in zake de vennootschap, naar Spaans recht Naviera Uralar SA tegen het Vlaamse Gewest – Rolnummer 171.

Voorzitter

Deze kennisgevingen liggen ter inzake bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Beerden, P. Breyne, M. Capoen, G. Cardoen, J. Caudron, J. Cuyvers, A. De Beul, M. Desutter, I. Egelmeers, J. Geysels, E. Gryp, G. Janzegers, L. Kelchtermans, W. Kuijpers, A. Laridon, H. Lauwers, mevrouw O. Lefebber, de heren C. Lisabeth, M. Olivier, L. Peeters, A. Schellens, W. Seeuws, H. Suykerbuyk, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Valkeniers, F. Vandenbroucke, D. Van der maelen, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, L. Vanhorenbeek, M. Van houtte, R. Vannieuwenhuyze, F. Vermeiren, W. Verreycken, mevrouw M. Vogels.

MOTIE VAN ORDE

Stand van zaken

De Voorzitter : De heer J. Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, bij het begin van deze toch wel historische vergadering - we keuren met name een handvest goed van 1961 en een begroting van 1982 - zou ik het volgende willen vragen. De Vlaamse Regering, is op het moment bijeen voor de begrotingscontrole. Wij willen de Executieve verzoeken het definitieve resultaat van dit conclaaf eerst aan deze Raad mee te delen, bijvoorbeeld in een beleids-

nota en dus ook de primeur van die resultaten aan deze Raad voor te behouden.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik steun deze vraag ten volle. Ik meen dat dit heel interessant zou zijn, vooral omdat wij via de pers allerlei geruchten opvangen. Ook de discussie gisteren in de Kamer is niet zonder problemen verlopen. Zoals collega Geysels wil ik aandringen om hier zo vlug mogelijk een debat te kunnen houden over de begrotingscontrole en dit aan de hand van een beleidsbrief van de Executieve.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de nationale Regering heeft de begrotingscontrole beëindigd en heeft verslag uitgebracht bij de Kamers die daarover een debat hebben gevoerd. Wat de Vlaamse begroting betreft zijn wij bezig met het uitvoeren van de begrotingscontrole. De technische kant van de zaak gebeurde op het vlak van de kabinetten. De collega's van de Vlaamse Regering hebben daarvan trouwens mededeling gekregen. Zij ontvingen een verslag over de werkzaamheden maar die zijn nog niet afgerond. Zij moeten op het politieke vlak overigens nog worden aangevat. Dit zal volgende week plaatshebben zodat wij binnenkort in de Vlaamse Regering een beslissing kunnen nemen. Het is evident dat de Vlaamse Raad de primeur krijgt van de resultaten. Het zal aan de Raad toekomen te beslissen welke behandeling hij daaraan wenst te geven.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste leden

De Voorzitter : Voor de SP-fractie is :

- in de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften de heer E. De-

rycke als plaatsvervanger vervangen door de heer P. Chevalier ;

- in de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden is de heer P. Matthys als vast lid vervangen door mevrouw O. Lefebber, de heer E. Derycke als plaatsvervanger vervangen door de heer J. Dufaux en mevrouw O. Lefebber als plaatsvervanger vervangen door de heer W. Content ;
- in de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting de heer A. Op 't Eynde als vast lid vervangen door de heer E. Pinoie ;
- in de Commissie voor Samenwerking de heer E. Pinoie als vast lid vervangen door de heer A. Op 't Eynde ;
- in de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse de heer E. Derycke als vast lid vervangen door de heer F. Dielens.

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1982

- 12-A (1989-1990) - Nrs. 1 en 2
- 16-A (1989-1990) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1982.

De algemene bespreking is geopend.

Gelet op de afwezigheid van de verslaggever, de heer Loones, neem ik aan dat hij verwijst naar zijn verslag.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, de heer Loones, die zich wegens persoonlijke redenen heeft laten verontschuldigen, vraagt naar het schriftelijk verslag te verwijzen.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, zowel de heer Verhaegen als ikzelf zijn waarschijnlijk nog onder de indruk van de spetterende vertoning van KV Mechelen gisterenavond.

Zoals de woordvoerder van AGALEV reeds zegde zijn ook wij niet gelukkig een rekening die reeds lang is achterhaald te moeten goedkeuren.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, hier wil ik even bij stilstaan. De wet van 28 juni 1963, tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit – namelijk artikel 69 – stipuleert dat de Minister van Financiën jaarlijks de algemene rekening van de Staat opmaakt.

Ze bevat de synthetische rekening van de verrichtingen van de Staat en de volgende toelichtende rekeningen : één, de rekening van uitvoering van de begroting ; twee, de rekening van de vermogenswijzigingen ; drie, de rekening van de thesaurie.

Wel wil ik de volgende opmerking maken.

Over artikel 69, punt 1 wordt jaarlijks door de Vlaamse Raad gestemd, over de punt 2 en punt 3 niet. voor wat betreft artikel 69, punt 3 – thesaurie – is de kennisgeving aan de Vlaamse Raad momenteel zonder voorwerp aangezien de Vlaamse Gemeenschap slechts per 1 januari 1991 over een eigen thesaurie beschikt.

Ingevolge de discussie tijdens de commissievergadering, heb ik contact opgenomen met het Rekenhof. Er werden mij een paar inlichtingen verstrekt die volgens mij best aan de voltallige Vlaamse Raad ter kennis worden gebracht. Wat betreft de overdracht van de onroerende goederen staan we nergens. Ik kom daar later nog op terug.

Het 146ste Boek van het Rekenhof leert ons het volgende :

„Overzicht van de stand van zaken :

– Begrotingsjaar 1980 : De vermogenswijzigingen werden pas op 4 oktober 1988 aan het Hof bezorgd ;

– Begrotingsjaar 1981 : De rekening van de vermogenswijzigingen ontving het Hof op 27 december 1988 ;

– Begrotingsjaar 1982 : De rekening van de vermogenswijzigingen ontving het Hof op 27 december 1988 ;

– Begrotingsjaar 1983 : De rekening van de vermogenswijzigingen ontving het Hof op 27 december 1988 ;

– Overige begrotingsjaren na 1983 : De algemene rekeningen van de begrotingsjaren 1984 tot en met 1988 werden nog niet aan het Hof bezord”.

Ik herhaal wat ik reeds tijdens de commissievergadering zegde, namelijk dat wij een mea culpa moeten slaan en nu schikkingen moeten treffen.

Aan de Minister van Financiën vragen wij ervoor te zorgen dat wij in de toekomst beter en sneller kunnen werken, opdat de rekeningen na een redelijke termijn van goedkeuring kunnen worden behandeld. De huidige situatie is onwezenlijk, waar de woordvoerder van de Groenen trouwens terecht heeft op gewezen.

In de commissievergadering zegde de Voorzitter van de Vlaamse Executieve : „Er is geen domaniaal beheer bij de Belgische Staat. Er moet een inventaris worden opgemaakt van de overgedragen goederen. Er is nu een fatsoenlijke inventaris van het onroerend goed. Het roerend patrimonium baart echter meer zorgen”.

Verder zegde hij dat er geregeld zaken verdwijnen, niet altijd met opzet, maar bijvoorbeeld door brand of overstroming en dat het patrimonium moet worden geïnventariseerd en beheerd. Hij zegde ludiek : „Of het verbrandt, of het verdrinkt, of het verdwijnt”.

Daar moeten wij toch even bij blijven stilstaan. Ik heb opgezocht wat de wet daarover zegt. Uit het Belgisch Staatsblad van 3 juni 1987 blijkt dat op 17 maart 1987 een wet werd goedgekeurd strekkende tot het opmaken

van een tienjaarlijkse inventaris van het vermogen van de Staat, waarin staat : „Artikel 1. In artikel 72 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit wordt het woord „periodiek” vervangen door de woorden „ten minste om de tien jaar ;

Artikel 2. De eerste inventaris zal uiterlijk op 31 december 1988 beschikbaar zijn.”

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, in de Commissie heeft u gezegd dat de inventaris van de onroerende goederen beschikbaar is. Ik heb het Rekenhof geconsulteerd en daar vindt men er geen spoor van. Wat heeft u toegelaten te beweren dat de inventaris van de onroerende goederen bestond ? Over welke inlichtingen beschikt u en het Rekenhof niet ?

U heeft ook gezegd dat de inventaris van de roerende goederen niet bestaat. Dat klopt, er is geen enkel spoor van te vinden. U draagt een zeer grote verantwoordelijkheid, te meer daar u heeft gezegd dat het verbrandt, verdrinkt en verdwijnt. Aangezien volgens het Rekenhof iedere Minister verantwoordelijk is voor deze kwestie, al is men daar niet zeker van, vraag ik u waarom er geen initiatieven zijn genomen om ervoor te zorgen dat de wettelijk vereiste inventaris op 31 december 1988 was gemaakt. Wat zal u doen om die inventaris vooralsnog op te maken ? Wij zijn allen begaan met het patrimonium, het roerend en het onroerend.

Collega Verhaegen heeft onze aandacht erop gevestigd, soms terecht, soms minder terecht, dat het goed ware dat er een inventaris zou komen. Ik vermoed dat hij daar straks zal over spreken als hij zal wijzen op de noodzaak om dringende werken uit te voeren aan onroerende en roerende bezittingen.

Mijnheer de Voorzitter, persoonlijk vind ik het kras dat u, als Voorzitter van de Executieve, zegt dat u weet hebt van het feit dat zaken verdwijnen of misschien verdwijnen en dat u tegelijk nalaat initiatieven te nemen om de wet te doen naleven.

Bijgevolg stel ik de vraag wie in gebreke is gebleven en wat dringend zal

Vermeiren

worden gedaan om ons patrimonium te beschermen.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, wij hebben reeds een uitvoerig gesprek gehad in de Commissie over dit punt van de agenda dat normaal zonder veel moeilijkheden en bijna zonder bespreking in de algemene vergadering verloopt. Het verheugt mij dat wij van dit document gebruik kunnen maken om toch enkele bemerkingsen te formuleren in verband met de rekeningen.

De belangrijkste bemerkingsen, gemaakt in de Commissie, zijn opgenomen in het verslag van de heer Looones. Wij zullen daarop bijgevolg niet ingaan.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens enkel in te haken op de nieuwe wetgeving die wij inzake begrotingstechniek ook hier in de Vlaamse Raad wensen aan te passen.

Mijn eerste bemerkingsen is dat wij zowel hier, in Openbare Vergadering, als in Commissie, de eindregeling van de begroting 1982 – wij zijn nu reeds 1990 – bespreken. Wij zijn er ons van bewust dat een aantal factoren het tijdig indienen van de rekeningen bemoeilijken. Wanneer wij dit beschouwen vanuit het oogpunt van een efficiënt beheer van de openbare financiën en ook vanuit het oogpunt van de verantwoordelijkheid van het Parlement zelf ten opzichte van de Executieve, is een dergelijke achterstand toch onaanvaardbaar.

Ik weet wel dat er tijdens de voorbije jaren een ernstige inspanning werd geleverd om die achterstand in te halen. De Voorzitter van de Executieve heeft in de Commissie gezegd dat hij in een zeer korte tijdspanne ook de eindregelingen van 1984 en 1985 zal indienen.

Wij bevinden ons niet alleen in zulk een toestand, die in feite ook gedeeltelijk het gevolg is van de situatie in de nationale Regering, waar men nu pas bezig is met de eindregeling 1983. Bijgevolg doet zich daar hetzelfde fenomeen voor.

Bovendien is de achterstand op Vlaams niveau eveneens te wijten aan thesauriemoeilijkheden. Inderdaad, wij hebben geen eigen thesaurie. Dit geldt zowel voor de Vlaamse als voor de Franse Gemeenschap. Tot hiertoe hebben wij ons altijd goed gevoeld bij de praktische regeling van de nationale thesaurie. Vandaag rijst echter de vraag of, gelet op een dergelijk omvangrijk pakket geldmiddelen voor de Vlaamse Gemeenschap en op de vergelijking van de nationale en de geregionaliseerde en gecommunautariseerde bevoegdheden, de Vlaamse Gemeenschap niet over een eigen thesaurie moet beschikken. Inderdaad, de thesaurie heeft niet alleen de opdracht om de gegevens te boeken – dus als boekhouder te fungeren voor onze eigen financiële middelen – maar zij heeft ook een enorme invloed op het beheer van deze gelden zelf. Daardoor bekomt men een inzage in en een gedeeltelijke beheersmogelijkheid van de globale schulden van de laatste tien jaar, alsook van de openbare financiën.

Bijgevolg stel ik deze vraag aan de Executieve, te meer omdat ik onder de indruk kwam van een belangrijke nota van de Commissie voor de Financiën van de Senaat. Eén van de raadsheren sprak over de doorzichtigheid van onze begrotingstechnieken. Ik denk dat het de moeite waard is dat ook de Commissie voor Financiën van de Vlaamse Raad deze belangrijke nota zou onderzoeken.

Daar staan zeer duidelijke suggesties in, evenals de vraag naar een groter inzicht in de nationale schuld en in de evolutie van de financiële middelen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Het artikel 29 van de wet van 28 juni 1989 is een belangrijk nieuw element in de discussie over de controle van de rekeningen.

Vanaf het begrotingsjaar 1990 is het Rekenhof verplicht om in de loop van de maand mei, volgend op het einde van het begrotingsjaar een voorafbeelding te geven van de resultaten van de uitvoering van de begroting. Het is geen eindregeling, maar een prefiguratie. Het is, zoals bij de vennootschappen, het jaarverslag van de bedrijfsrevisor – in dit geval

het Rekenhof – waarin het financieel verloop van het afgelopen boekjaar, aan de hand van gekende gegevens, wordt weergegeven.

Deze voorafbeelding kan aanleiding geven tot de goedkeuring door de Wetgevende Kamers van een met redenen omklede motie voor een voorlopige regeling van de betrokken begroting. In de loop van de maand oktober daaropvolgend moet door de Minister van Financiën het ontwerp voor een definitieve eindregeling worden ingediend.

Het artikel 29 kan, vooral voor de Commissie voor de Financiën, een belangrijk beheersinstrument zijn om tot een gesprek te komen tussen het Parlement en de Executieve over het afgelopen boekjaar.

Gisteren werd de vraag gesteld of de Vlaamse Raad de wijziging van de wet van 28 juni 1989 integraal moet naleven. In artikel 50, paragraaf 2 van de financieringswet staat dat de algemene comptabiliteit geldt tot de Gemeenschappen en de Gewesten een eigen boekhouding hebben.

Luidens Raadslid E. Flarnant (PVV) hadden zijn amendementen op het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet inzake bijzondere jeugdbijstand een betere rechtsbescherming van de jongeren en hun gezin, een meer efficiënte en effectieve aanwending van de subsidies alsmede een werkelijk op de behoeften afgestemde hulpverlening tot doel

Verhaegen

De Vlaamse Executieve heeft – mijns inziens terecht – geopteerd om vanaf de begroting 1990 het nieuwe begrotingssysteem toe te passen.

Misschien kan de Commissie voor Financiën onderzoeken op welke wijze deze algemene comptabiliteitswet al of niet integraal van toepassing kan zijn en op welke wijze het artikel 29 kan worden toegepast.

Het is een uitdaging voor de Vlaamse Raad om een jaar na de uitvoering van de begroting de rekeningen te bespreken, zodat men weet waar vergissingen werden begaan en waar onopgeloste meningsverschillen tussen het Rekenhof en de Executieve bestaan.

De subcommissie voor Financiën voert openhartige gesprekken met het Rekenhof. Het artikel 29 kan worden toegepast en zopas belooft de Voorzitter van de Executieve om van zodra de begrotingscontrole in de Executieve werd besproken zo vlug mogelijk verslag uit te brengen in de Commissie voor Financiën.

De eindrekeningen zijn essentieel voor de parlementaire democratie. Zij zijn minstens zo belangrijk als het goedkeuren van de begroting. Een begroting is immers een raming en bevat slechts hypothesen. De eindrekeningen daarentegen geven de realiteit weer. Er wordt vastgesteld wat er, het afgelopen jaar effectief werd verwezenlijkt. De ramingen en de verwezenlijkingen ervan worden erin weergegeven.

De rekeningen zijn ook de verantwoording van het gebruik van de verleende financiële machtiging die door de Vlaamse Raad aan de Executieve werd gegeven. Het gaat dus om een belangrijk instrument op voorwaarde dat ze tijdig worden ingediend. De wijze waarop dit nu gebeurt heeft eigenlijk geen zin. Wij komen te laat en moeten het voorleggen aan een Executieve waartegen geen politieke sancties meer kunnen worden genomen. Het is haast een historische vaststelling van hetgeen 7 à 8 jaar geleden al of niet is gebeurd.

Ik heb een grote waardering opgevat

voor het werk dat wordt verricht door het Rekenhof. Ik verwacht dat het artikel 29 van de nieuwe comptabiliteitswet ook een klemtoon zal leggen op de informatieopdracht van het Rekenhof. Die activiteit is de jongste jaren meer en meer op de voorgrond getreden. Het Rekenhof wijst ons ook, zich steunend op artikel 29, op de eventuele gevaren die schuilen in de lopende begrotingen en in elk geval in de begrotingen die zijn afgehandeld.

Wat mijn fractie betreft zullen wij in elk geval de begroting goedkeuren en ik vermoed dat de unanieme Vlaamse Raad dit ook zal doen. Ik heb echter deze opmerkingen willen maken, mijnheer de Voorzitter, omdat het om een aangelegenheid gaat die rechtstreeks ingrijpt op de werking van de Raad. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, allereerst dank ik de verslaggever, de heer Loones, voor zijn uitstekend verslag van onze besprekingen in de Commissie, die overigens zeer interessant waren. Verscheidene sprekers hebben herhaaldelijk verwezen naar bepaalde punten die daarin werden behandeld.

De heer Verhaegen betreft terecht dat wij hier aan geschiedschrijving doen of beter dat wij ons bezighouden met de analyse van een verleden tijd. Eigenlijk doen wij aan budgettaire archeologie en dat is geen gezonde toestand. Daarvoor zijn vele redenen. Ik heb er reeds op gewezen hoe ver wij momenteel gevorderd zijn met de voorbereiding van de documenten in verband met de rekeningen die bij de Vlaamse Raad moeten worden ingediend. De documenten tot en met 1985 zijn naar het Rekenhof gestuurd, dat ons ook reeds heeft meegedeeld wanneer het onderzoek daarvan klaar zal zijn. Vanaf 1986 is de zaak echter geblokkeerd, want wij zijn nog altijd afhankelijk van de nationale thesaurie waarvan wij nog geen gegevens hebben gekregen. In de financieringswet is opgenomen dat wij voor het einde van dit jaar een eigen thesaurie moe-

ten organiseren en daaraan wordt ook gewerkt. Intussen moeten wij tevreden zijn met de gegevens die op nationaal niveau worden verzameld en aan ons worden doorgestuurd.

De heer Verhaegen heeft gevraagd of de nieuwe comptabiliteitswet van vorig jaar ook van toepassing is op de Vlaamse begroting en beleidsinstanties. Het antwoord kan mijns inziens alleen maar positief zijn. De bijzondere wet verwijst naar de comptabiliteitswet van 1963 en dat impliceert vanzelfsprekend ook de wijzigingen die daarop werden of zullen worden aangebracht. Een andere vraag is in welke mate of hoe men zich daaraan conformeert. Moeten bepaalde modaliteiten niet door de Vlaamse Gemeenschap worden bestudeerd? Op dat gebied suggereert de heer Verhaegen hierover in de Vlaamse Raad te debatteren. Dat is een uitstekende suggestie en wij zullen daaraan meewerken.

De heer Vermeiren heeft vragen gesteld in verband met het patrimonium. Tijdens de commissiebesprekingen heb ik dit thema ook zelf aangekaart en heb ik er op gewezen dat het patrimonium van de overheid in het algemeen en meer bepaald van gemeenten, Gemeenschappen en Gewesten enorm uitgebreid is. Een van de bijkomende, maar zeer belangrijke gevolgen van de staatshervorming is dat in vele zaken eens grote schoonmaak wordt gehouden. Het patrimonium van de Staat moet voor een groot gedeelte aan de Gemeenschappen en Gewesten worden overgedragen. Hiermee zijn enorme bedragen gemoeid. Het gaat immers om meer dan alleen de onroerende investeringen, waaraan iedereen onmiddellijk denkt, zoals gebouwen, bossen, wateroppervlakten enzovoort. Dit alles wordt eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Wij moeten zorgen voor een modern patrimoniumbeheer. Daartoe moeten wij in de eerste plaats een inventaris opmaken. Wij zijn daar trouwens volop mee bezig. Het zou misschien goed zijn de besluiten die in dit verband door de Ministerraad werden genomen, te bezorgen aan de Vlaamse Raad.

Vooraf in verband met het roerend

Geens

patrimonium rijzen problemen. Er moet een inventaris worden opgemaakt en deze moet bestendig worden bijgehouden. In de loop der jaren en door allerlei omstandigheden is de situatie echter scheef gegroeid. Wij moeten hier beslist orde op zaken stellen.

De heer Verhaegen vraagt welke de resultaten zijn van de jongste begrotingsontwikkeling. Bij de aanvang van dit debat werd daar trouwens ook allusie op gemaakt. Ik wil niet pedant zijn en nog minder een cursus geven in openbare financiën. Toch moet ik onderstrepen dat men de zaken door elkaar haalt.

Er is enerzijds het begrotingsresultaat. Dit is bekend. De collega's van de Executieve zijn daarvan op de hoogte en het werd ook medegedeeld aan de Vlaamse Raad. Onze begroting vertoonde een tekort van 20,7 miljard. Op 31 december 1989 bedroeg het tekort 13,2 miljard. De begroting werd dus binnen de perken uitgevoerd.

Andere vragen hielden verband met de thesaurie. De cijfers die de nationale Minister van Begroting heeft geciteerd, zijn thesauriecijfers van de kastoestand. Het betrof namelijk de stand van inkomsten en uitgaven per 31 december 1989. In die cijfers is ook het thesaurieresultaat van de Gemeenschappen en de Gewesten begrepen. Zij mogen niet verward worden met de uitvoering van de begroting. Begrotingsgewijs telt enkel welke kredieten werden vastgelegd en voor welk bedrag, of met andere woorden, welke schulden per 31 december werden aangegaan. In hoeverre die schulden al dan niet zijn betaald, is een andere zaak. Dat is een thesauriekwestie. Aan de hand van het thesaurietekort wordt het netto te financieren saldo berekend. Wanneer de betalingen niet kunnen worden gedekt met inkomsten, moeten leningen worden aangegaan. Dit mag niet verward worden met de uitvoering van de begroting als dusdanig.

Om de toestand van de thesaurie te bepalen, moeten wij rekening houden met de gegevens van de centrale

thesaurie. Deze worden steeds met vertraging bekend gemaakt. Eind 1989 hadden wij nog steeds een boni door het feit dat sommige betalingen nog niet waren uitgevoerd. De kredieten die worden vastgelegd geven steeds met min of meer grote vertraging aanleiding tot betalingen. Dat is evident. Er worden schulden aangegaan en ze moeten dan ook worden betaald. Dat is het fundamentele verschil bij de aanvang. De heer Geysels heeft hierop trouwens gealludeerd.

Wij zullen de Vlaamse Raad nauwkeurig inlichten over het resultaat van de budgetcontrole. Het is trouwens de taak van de Vlaamse Raad ons hierom te vragen en de Executieve heeft de plicht erop in te gaan. Inmiddels wil ik niet aan stemmingmakerij doen of het oplaten van proefballonnetjes. Het is een ernstige aangelegenheid die wij dan ook ernstig zullen aanpakken. Ook de Vlaamse Raad zal zijn taak au sérieux nemen. Trouwens, wij hebben een uitstekende ervaring inzake de ernst waarmee de begroting in deze instelling wordt behandeld. Ik vraag de leden van de Raad aan deze stemmingmakerij niet mee te doen. Inderdaad, er verschijnen allerlei geruchten in de pers. Gelukkig beschikken wij over een vrije pers en de vrijheid van informatie. De journalisten doen hun werk. Ik geef toe dat de Ministers niet allemaal even discreet zijn. Het enige wat telt is wat aan de Executieve wordt overgemaakt, wat op dit niveau wordt beslist en wat nadien hier door de Vlaamse Raad wordt bekrachtigd.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar in het kort het antwoord op de verschillende vragen die mij werden gesteld.

Voor het einde van dit jaar zullen wij een punt kunnen zetten achter de rekeningen van 1983, 1984 en ik hoop ook van 1985. Laat ons hopen dat op het vlak van de nationale thesaurie een aanzienlijke vooruitgang wordt geboekt want vanaf 1986 lopen wij vast wat de opmaak van de rekening betreft. Vanzelfsprekend zal dit argument niet meer gelden voor de rekeningen vanaf 1990 aangezien wij in 1991 over een eigen thesaurie zullen beschikken.

Wat de concrete vraag van de heer Verhaegen betreft is, in toepassing van de nieuwe comptabiliteitswet, het artikel 9 ook voor ons toepasselijk. Bijgevolg zullen in de toekomst in de eerste helft van het jaar aan de Vlaamse Raad de rekeningen moeten worden voorgelegd in verband met de uitvoering van de begroting van het daaropvolgend jaar. Vanaf dat ogenblik heeft de oefening die wij vandaag maken ook een reële politieke impact. Nu conformeren wij ons alleen aan een bestaande wetgeving. Ik betreur met u dat zulks met een dergelijke vertraging gebeurt.

Inderdaad, bepaalde leden die aan de opstelling van deze begroting hebben meegewerkt, kunnen trouwens niet meer ter verantwoording worden geroepen. Laten wij het in de toekomst beter doen. Trouwens, de nodige instrumenten zijn daartoe aanwezig en het is de plicht van de Vlaamse Raad om van de uitvoerende macht het respecteren van de wettelijke regelingen te vragen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik dank de Voorzitter van de Executieve voor zijn uitvoerig antwoord – dat volgens mij geen antwoord is – betreffende het domaniaal beheer van de goederen.

Net zoals in de Commissie heeft de Voorzitter opnieuw het probleem geschetst. Maar, ik heb duidelijke vragen gesteld. Ik heb alle begrip voor de moeilijkheden die de Voorzitter en de leden van de Executieve ondervonden bij het opstellen van de inventaris. Maar, mijnheer de Voorzitter, wij beschikken over een leger van ambtenaren dat zijn werk moet doen. Wij hebben een wet die bepaalt dat vóór 31 december 1988 een inventaris moet worden opgemaakt. Die wet bestaat en moet worden nageleefd. Wanneer een gewone burger door een rood licht rijdt of zijn wagen verkeerd parkeert, wordt hij geverbaliseerd. Het Parlement stemt een wet waarin wordt bepaald dat de ambtenaren vóór 31 december 1988, onder toezicht van de Executieve, een bepaald werk moeten uitvoeren

Vermeiren

en de Voorzitter van de Executieve komt bijna twee jaar na die datum zeggen dat hij nog altijd met hetzelfde probleem kampt. In de Commissie verklaart hij bovendien dat bepaalde zaken verdwijnen, onder welke vorm dan ook – hetzij door brand, hetzij door verdrinking. Men stelt dat vast en men doet er niets aan.

Ik kan het niet-antwoord van de Voorzitter niet aanvaarden. Ik heb hem duidelijk gevraagd wat hij gaat doen om de zaak te activeren en erover te waken dat de wet wordt nageleefd, te meer omdat hij in zijn antwoord bevestigt dat het niet over peanuts gaat, maar over verschillende miljarden. Het gaat dus niet alleen over onroerende goederen, maar over enorm veel kunstzaken behorend tot het roerend patrimonium. Graag zou ik weten wat men gaat doen om dit mankement te verhelpen. Zoals het nu gaat, kan het niet verder. Dit moet met bekwame spoed worden behandeld.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, de heer Vermeiren was zo vriendelijk mij de wettekst te bezorgen waaraan hij refereert. Het is een wet van 17 maart 1987, als aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, waarin inderdaad wordt bepaald dat de eerste inventaris van het patrimonium van het Rijk uiterlijk op 31 december 1988 beschikbaar zal zijn. Hij is ondertekend door de heren Verhofstadt en Eyskens, toenmalige Ministers van Begroting en van Financiën. Indien ik het mij goed herinner was de Regering op 31 december 1988 ontslagnemend. Men heeft het werk blijkbaar niet kunnen afmaken, maar ik neem aan dat het grootste gedeelte ervan gedaan was. Men moet dus aan de nationale Regering vragen wat ter zake beschikbaar is.

Wat ons betreft is er geen enkel probleem. Wij kennen ons patrimonium. Dat is trouwens nog niet veel, maar wat wij in eigendom hebben is exact bijgehouden.

De heer F. Vermeiren : Is het niet veel of is het wel veel ?

Minister G. Geens : Wat ik heb gezegd moet men niet verkeerd interpreteren. Een groot gedeelte van het patrimonium van het Rijk komt over naar de Vlaamse Gemeenschap. Ik denk bijvoorbeeld aan de rijksschoolgebouwen. Deze overdrachtoperatie is aan de gang en voor een deel reeds uitgevoerd.

Wij moeten ervoor zorgen dat wij in de eerste plaats vertrekken van een juiste inventaris. Dat werk wordt thans gedaan en wij helpen daarbij. Verder zullen wij ervoor zorgen dat die inventaris goed wordt bijgehouden en dat er een goed patrimoniumbeheer wordt gevoerd.

Zo zijn wij reeds geruime tijd gebruiker van een gebouw in de Koloniënstraat, gekocht met bestemming Nederlandse Cultuur, maar de nationale Regering vraagt ons huur voor dit gebouw dat eigenlijk onze eigendom zou moeten zijn. De overdracht van eigendom is nog altijd niet gebeurd en wij zijn dus nog geen eigenaar als dusdanig. Dat zijn de problemen die ik heb bedoeld en dergelijke zaken worden nu rechtgetrokken.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, mag ik nog even kort antwoorden ? Ik stel vast dat op 17 maart 1987 een wet werd goedgekeurd die uitvoerbaar was tegen einde 1988. In maart 1990 is dit werk nog niet gebeurd en bovendien zegt de Voorzitter van de Executieve dat er zaken verdwijnen.

Dit is onduidelijk en ik zal – ook op een ander niveau – initiatieven nemen om die toestand uit de wereld te helpen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de

artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1982.

TITEL 1

BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

HOOFDSTUK 1

VASTLEGGINGEN GEDAAN IN UITVOERING VAN DE BEGROTING

§ 1. Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1982 bedragen, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van F 1.773.305.234.

– **Aangenomen.**

Artikel 2

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1982 bedragen, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van F 8.428.722.605.

– **Aangenomen.**

§ 2. Vaststelling van de vastleggingskredieten

Artikel 3

De vastleggingskredieten omgedeeld door de Vlaamse Raad voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet belopen voor de vastleggingen van het begrotingsjaar 1982 in totaal F 3.298.465.012 (tabel A, kolom 5).

Voorzitter

Dit bedrag omvat :

1. een bedrag vastleggingskredieten van F 2.163.400.000 omgedeeld bij de begrotingsdecreten en als volgt samengesteld :

- a) oorspronkelijke begroting :
F 2.563.400.000
- b) aanpassing der kredieten :
F - 400.000.000

Totaal : F 2.163.400.000
(tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

2. een bedrag vastleggingskredieten van F 1.135.065.012 van het begrotingsjaar 1981 naar het begrotingsjaar 1982 overgedragen bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 (tabel A, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 4

De vastleggingskredieten omgedeeld door de Vlaamse Raad voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet belopen voor de vastleggingen van het begrotingsjaar 1982 in totaal F 17.598.230.702 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag omvat :

1. een bedrag vastleggingskredieten van F 10.180.000.000 omgedeeld bij de begrotingsdecreten en als volgt samengesteld :

- a) oorspronkelijke begroting :
F 10.480.000.000
- b) aanpassing van de kredieten :
F - 300.000.000

Totaal F 10.180.000.000
(tabel A, kolommen 1, 2 en 3) ;

2. een bedrag vastleggingskredieten van F 7.418.230.702 van het begrotingsjaar 1981 naar het begrotingsjaar 1982 overgedragen bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 (tabel A, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 5

De in totaal voor het begrotingsjaar 1982 omgedeelde vastleggingskredieten voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, worden verminderd met een bedrag van F 1.525.159.778 dat bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar het begrotingsjaar 1983 wordt overgedragen. Voor de overgedragen kredieten blijft de omdeling van het begrotingsjaar 1982 behouden in het begrotingsjaar 1983 (tabel A, kolom 8).

- **Aangenomen.**

Artikel 6

De in totaal voor het begrotingsjaar 1982 omgedeelde vastleggingskredieten, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, worden verminderd met een bedrag van F 9.169.508.097 dat bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar het begrotingsjaar 1983 wordt overgedragen. Voor de overgedragen kredieten blijft de omdeling van het begrotingsjaar 1982 behouden in het begrotingsjaar 1983 (tabel A, kolom 8).

- **Aangenomen.**

Artikel 7

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikels 3 en 5, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, vastgesteld op F 1.773.305.234, som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1982 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

- **Aangenomen.**

Artikel 8

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikels 4 en 6, worden de definitieve, omgedeelde vastleg-

gingskredieten voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, vastgesteld op F 8.428.722.605, som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1982 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 10).

- **Aangenomen.**

HOOFDSTUK II

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN GEDAAN IN UITVOERING VAN DE BEGROTING 1982

§ 1. Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 9

De op het begrotingsjaar 1982 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van F —.

Deze som is vastgesteld als volgt :

- lopende ontvangsten . . . F —
- kapitaalontvangsten . . . F —
- opbrengst van leningen . F —

(tabel B, kolom 3).

- **Aangenomen.**

Artikel 10

De op het begrotingsjaar 1982 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van F —.

Deze som is vastgesteld als volgt :

- lopende ontvangsten . . . F —
- kapitaalontvangsten . . . F —
- opbrengst der leningen . F —

(tabel B, kolom 3).

- **Aangenomen.**

Artikel 11

De op hetzelfde begrotingsjaar 1982

Voorzitter

aangerekende ontvangsten voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, worden vastgesteld op F 30.448.153.306.

De som is vastgesteld als volgt :

- lopende ontvangsten	F 26.263.336.306
- kapitaalontvangsten	F 4.184.817.000
- opbrengst van leningen	F -
<hr/>	
Totaal	F 30.448.153.306

(tabel B, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 12

De op hetzelfde begrotingsjaar 1982 aangerekende ontvangsten, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, worden vastgesteld op F 24.102.510.000.

De som is vastgesteld als volgt :

- lopende ontvangsten	F 9.333.010.000
- kapitaalontvangsten	F 14.769.500.000
- opbrengst van leningen	F -
<hr/>	
Totaal	F 24.102.510.000

(tabel B, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 13

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, bedragen F - .

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerd of in onbepaald uitsel gebrachte rechten :

- lopende ontvangsten . .	F -
- kapitaalontvangsten . .	F -

Totaal F -

b) naar het volgend begrotingsjaar overgedragen rechten :

- lopende ontvangsten . .	F -
- kapitaalontvangsten . .	F -

Totaal F -

(tabel B, kolommen 5, 6 en 7).

- **Aangenomen.**

Artikel 14

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, bedragen F - .

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerd of in onbepaald uitsel gebrachte rechten :

- lopende ontvangsten . .	F -
- kapitaalontvangsten . .	F -

Totaal F -

b) naar het volgend begrotingsjaar overgedragen rechten :

- lopende ontvangsten . .	F -
- kapitaalontvangsten . .	F -

Totaal F -

(tabel B, kolommen 5, 6 en 7).

- **Aangenomen.**

§ 2. Vaststelling van de uitgaven

Artikel 15

De tijdens het begrotingsjaar 1982 aangerekende ordonnanceringen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet worden vastgesteld als volgt :

A. Lopende uitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten : F 28.566.624.676

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 1.985.845.876

b) in de loop van het jaar : F 26.580.778.800

2. ten laste van ordonnanceringskredieten : F 14.172.500

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd in de loop van het jaar.

B. Kapitaaluitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten : F 4.460.810.110

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 164.269.991

b) in de loop van het jaar : F 4.296.540.119

2. ten laste van ordonnanceringskredieten: F 1.857.777.496

Dat bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 622.453.406

b) in de loop van het jaar : F 1.235.324.090

(tabel C, kolommen 7, 8 en 9).

- **Aangenomen.**

Artikel 16

De tijdens het begrotingsjaar 1982 aangerekende ordonnanceringen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet worden vastgesteld als volgt :

A. Lopende uitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten : F 15.329.209.413

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 238.026.490

b) in de loop van het jaar : F 15.091.182.923

2. ten laste van ordonnanceringskredieten: F 55.592.947

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 17.318.352

b) in de loop van het jaar : F 38.274.595

Voorzitter

B. Kapitaaluitgaven :

1. ten laste van niet-gesplitste kredieten : F 8.636.433.556

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 66.340.907

b) in de loop van het jaar : F 8.570.092.649

2. ten laste van ordonnanceringskredieten : F 6.503.067.562

Dit bedrag betreft prestaties uitgevoerd :

a) tijdens de vorige jaren : F 2.763.113.449

b) in de loop van het jaar : F 3.739.954.113

(tabel C, kolommen 7, 8 en 9).

- **Aangenomen.**

Artikel 17

De ten laste van het begrotingsjaar 1982 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet :

voor de niet-gesplitste kredieten :
F 33.027.434.786 - F 45.021.516 =
F 32.982.413.270

voor de ordonnanceringskredieten :
F 1.871.949.996 - F 815.500 =
F 1.871.134.496

(tabel C, kolommen 7-10).

- **Aangenomen.**

Artikel 18

De ten laste van het begrotingsjaar 1982 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet :

voor de niet-gesplitste kredieten :
F 23.965.642.969 - F 1.748.050.187
= F 22.217.592.782

voor de ordonnanceringskredieten :
F 6.558.660.509 - F 11.849.000 =
F 6.546.811.509

(tabel C, kolommen 7-10).

- **Aangenomen.**

Artikel 19

De ten laste van de begroting 1982 aangerekende betalingen waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet :

voor de niet-gesplitste kredieten :
F 45.021.516

voor de ordonnanceringskredieten :
F 815.500

(tabel C, kolom 10).

- **Aangenomen.**

Artikel 20

De ten laste van de begroting 1982 aangerekende betalingen waarvan, bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963, de verantwoording of de regularisatie naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet :

voor de niet-gesplitste kredieten :
F 1.748.050.187

voor de ordonnanceringskredieten :
F 11.849.000

(tabel C, kolom 10).

- **Aangenomen.**

§ 3. Vaststelling van de betalingskredieten

Artikel 21

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door de Vlaamse Raad belopen voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet :

voor de lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 32.995.975.039

- ordonnanceringskredieten :
F 16.400.000

voor de kapitaaluitgaven :

- niet-gesplitste kredieten :
F 5.216.291.247

- ordonnanceringskredieten :
F 2.079.257.241

(tabel C, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

1. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 26.862.600.000

- ordonnanceringskredieten :
F 16.400.000

b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 3.776.200.000

- ordonnanceringskredieten :
F 1.882.500.000

(tabel C, kolom 2) ;

2. Aanpassing van de kredieten :

1. Vermeerderingen :

a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 2.308.600.000

- ordonnanceringskredieten :
F-

b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 753.800.000

- ordonnanceringskredieten :
F 433.000.000

2. Verminderingen :

a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 305.000.000

- ordonnanceringskredieten :
F-

b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 52.100.000

- ordonnanceringskredieten :
F 400.000.000

(tabel C, kolommen 3 en 4) ;

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

Voorzitter

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 4.129.775.039
- ordonnanceringskredieten :
F-
- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 738.391.247
- ordonnanceringskredieten :
F 163.757.241

(tabel C, kolom 5).

- **Aangenomen.**

Artikel 22

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door de Vlaamse Raad bedragen voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet :

- voor de lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 16.672.775.905
- ordonnanceringskredieten :
F 232.290.001

- voor de kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 11.033.526.305
- ordonnanceringskredieten :
F 8.817.152.917

(tabel C, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

1. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, onderverdeeld als volgt :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 15.896.900.000
- ordonnanceringskredieten :
F 89.000.000

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 8.049.500.000
- ordonnanceringskredieten :
F 5.626.800.000

(tabel C, kolom 2) ;

2. Aanpassingen van de kredieten :

1. Vermeerderingen :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 371.300.000
- ordonnanceringskredieten :
F-

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 635.000.000
- ordonnanceringskredieten :
F 555.000.000

2. Verminderingen :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 618.400.000
- ordonnanceringskredieten :
F 20.400.000

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 100.200.000
- ordonnanceringskredieten :
F 822.300.000

(tabel C, kolommen 3 en 4) ;

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 1.022.975.905
- ordonnanceringskredieten :
F 163.690.001

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 2.449.226.305
- ordonnanceringskredieten :
F 3.457.652.917

(tabel C, kolom 5).

- **Aangenomen.**

Artikel 23

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1982 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet :

1. De betalingskredieten die naar het volgend begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de arti-

kels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van speciale bepalingen :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 4.543.469.379
- ordonnanceringskredieten :
F 2.227.500

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 758.398.216
- ordonnanceringskredieten :
F 221.479.745

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F -
- ordonnanceringskredieten :
F -

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F -
- ordonnanceringskredieten :
F -

(tabel C, kolommen 13 en 14).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1983.

- **Aangenomen.**

Artikel 24

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1982 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet :

1. De betalingskredieten die naar het volgend begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van de artikels 17 en 18 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 en van de speciale bepalingen :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten :
F 1.343.566.492
- ordonnanceringskredieten :
F 176.697.054

Voorzitter

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 2.422.149.645
- ordonnanceringskredieten : F 2.314.085.355

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

- a) lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F -
- ordonnanceringskredieten : F-

- b) kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F -
- ordonnanceringskredieten : F-

(tabel C, kolommen 13 en 14).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1983.

- **Aangenomen.**

Artikel 25

Aanvullende kredieten worden toegekend tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

- lopende uitgaven :
niet-gesplitste kredieten : F 114.119.016
- ordonnanceringskredieten : F-

kapitaaluitgaven :
niet-gesplitste kredieten : F 2.917.079
- ordonnanceringskredieten : F-

Totaal F 117.036.095

(tabel C, kolom 11).

Deze bijkomende betalingskredieten

worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

- **Aangenomen.**

Artikel 26

Aanvullende kredieten worden toegekend tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1982, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. lopende uitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F-
- ordonnanceringskredieten : F-

2. kapitaaluitgaven :
- niet-gesplitste kredieten : F 25.056.896
- ordonnanceringskredieten : F-

Totaal F 25.056.896

(tabel C, kolom 11).

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals aangeduid in tabel D.

- **Aangenomen.**

Artikel 27

Ingevolge de bepalingen van de artikels 21, 23 en 25 hierboven worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1982 voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet als volgt vastgesteld :

- 1) lopende verrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 28.566.624.676
- ordonnanceringskredieten : F 14.172.500

2) kapitaalverrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 4.460.810.110
- ordonnanceringskredieten : F 1.857.777.496

Die sommen zijn gelijk aan de ordon-

nancerings aangerekend ten laste van de begroting 1982, overeenkomstig tabel C, kolommen 7 en 15.

- **Aangenomen.**

Artikel 28

Ingevolge de bepalingen van de artikels 22, 24 en 26 hierboven worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1982 voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet als volgt vastgesteld :

- 1) lopende verrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 15.329.209.413
- ordonnanceringskredieten : F 55.592.947

2) kapitaalverrichtingen :
- niet-gesplitste kredieten : F 8.636.433.556
- ordonnanceringskredieten : F 6.503.067.562

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnancerings aangerekend ten laste van de begroting 1982, overeenkomstig tabel C, kolommen 7 en 15.

- **Aangenomen.**

HOOFDSTUK III

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN GEDAAN IN UITVOERING VAN DE AFZONDERLIJKE SECTIE VAN DE BEGROTING 1982

Artikel 29

De ontvangsten van het begrotingsjaar 1982 geboekt op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen F 9.548.130.034 voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet (tabel E, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 30

De ontvangsten van het begrotingsjaar 1982 geboekt op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet :

Voorzitter

- lopende verrichtingen :
F 12.999.761.720
- kapitaalverrichtingen :
F 8.316.321.371

(tabel E, kolom 4).

- **Aangenomen.**

Artikel 31

De uitgaven van het begrotingsjaar 1982 aangerekend op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen F 10.375.658.610 (tabel E, kolom 5).

Dit bedrag omvat :

- verantwoorde of geregulariseerde betalingen : F 10.369.728.915

- betalingen waarvan de verantwoording of de regularisatie bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen : F 5.929.695

(tabel E, kolom 6).

- **Aangenomen.**

Artikel 32

De uitgaven van het begrotingsjaar 1982 aangerekend op de Afzonderlijke Sectie van de begroting bedragen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet voor de

- lopende verrichtingen :
F 11.287.247.361
- kapitaalverrichtingen :
F 8.493.275.755

(tabel E, kolom 5).

Deze bedragen omvatten :

- verantwoorde of geregulariseerde betalingen :

- lopende verrichtingen :
F 11.287.247.361
- kapitaalverrichtingen :
F 8.493.275.755

- betalingen waarvan de verantwoording of de regularisatie bij toepassing van artikel 32 van de Comptabiliteitswet van 28 juni 1963 naar een volgend begrotingsjaar wordt verwezen :

- lopende verrichtingen . F -
- kapitaalverrichtingen . F -

(tabel E, kolom 6).

- **Aangenomen.**

Artikel 33

De algemene eindcijfers van de Afzonderlijke Sectie van de begroting 1982 worden voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet, als volgt vastgesteld :

- ontvangsten :
F 9.548.130.034
- uitgaven :
F 10.375.658.610

Uitgavenexcedent :
F 827.528.576

(tabel E, kolommen 4, 5 en 7).

Dat tekort, gevoegd bij het tekort van F 2.375.892.519 van het voorgaande begrotingsjaar, verhoogt dit tekort tot F 3.203.421.095. Het aldus bekomen eindsaldo omvat creditsaldi ten bedrage van F. 180.598.953 en debetsaldi ten bedrage van F. **3.384.020.048.**

In dezelfde samenstelling worden deze saldi overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1983.

- **Aangenomen.**

Artikel 34

De algemene eindcijfers van de Afzonderlijke Sectie van de begroting 1982 worden voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, als volgt vastgesteld :

- ontvangsten :
F 21.316.083.091
- uitgaven :
F 19.780.523.116

Ontvangstenexcedent :
F 1.535.559.975

(tabel E, kolommen 4, 5 en 7).

Dit excedent in mindering gebracht van het tekort van F 2.410.689.155 van het voorgaande begrotingsjaar, resulteert in een tekort van F

875.129.180. Het aldus bekomen eindsaldo omvat creditsaldi ten bedrage van F 1.885.213.833 en debetsaldi ten bedrage van F 2.760.343.013. In dezelfde samenstelling worden deze saldi overgedragen naar de rekening van het begrotingsjaar 1983.

- **Aangenomen.**

TITEL II

VERRICHTINGEN GEDAAN TER UITVOERING VAN DE BEGROTINGEN VAN DE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT VAN CATEGORIE A, OPGESOMD IN ARTIKEL 1 VAN DE WET VAN 16 MAART 1954

HOOFDSTUK 1

OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ VOOR HET VLAAMS GEWEST (OVAM), INGESTELD BIJ DECREET VAN 2 JULI 1981 (BS 25 JULI 1981)

§ 1. Vorige jaren

Artikel 35

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1981, als volgt vastgesteld :

a) De ontvangsten

De ontvangsten die geboekt werden in de rekening opgesteld onder het gezag van de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu bedragen, zoals blijkt uit bijgaande tabel F, kolom 2, de som van F **27.000.000.**

b) De uitgaven

De uitgaven die in deze rekening opgenomen werden bedragen, zoals blijkt uit de bijgevoegde tabel F, kolom 3, de som van F 882.312.

c) Algemene uitslag

De eindcijfers van de begroting voor het jaar 1981 worden vastgesteld als volgt :

- ontvangsten (littera a)
F 27.000.000

Voorzitter

– uitgaven (littera b)
F 882.312

– overschot F 26.117.688

– **Aangenomen.**

§ 2. Lopend jaar

Artikel 36

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1982, als volgt vastgesteld :

a) De ontvangsten

De ontvangsten die geboekt werden in de rekening opgesteld onder het gezag van de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs bedragen, zoals blijkt uit bijgaande tabel F, kolom 2, de som van F 157.048.855.

b) De uitgaven

De uitgaven die in deze rekening opgenomen werden bedragen, zoals blijkt uit de bijgevoegde tabel F, kolom 3, de som van F 99.698.648.

c) Algemene uitslag

De eindcijfers van de begroting voor het jaar 1982 worden vastgesteld als volgt :

– ontvangsten (littera a)
F 157.048.855

– uitgaven (littera b)
F 99.698.648

– overschot F 57.350.207

– **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

De hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet zal omstreeks 16 uur worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET hou-

dende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961 – 269 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Wambeke, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, toen collega Geysels in het begin van de vergadering spak over een historische dag omdat wij hier een verdrag behandelden uit 1961, wou ik hem zeggen dat een kinderhand toch gauw is gevuld. Immers, de lijdensweg van dit verdrag is nog helemaal niet teneinde, aangezien het nog de nationale weg moet opgaan. Trouwens, degenen onder ons die ook lid zijn van de nationale Commissie voor Buitenlandse Zaken, weten uit ervaring hoe moeilijk het soms is om internationale verdragen geratificeerd te krijgen. Meestal is dit omdat de Minister van Buitenlandse Zaken in gebreke blijft, maar omdat de zogenoemde technische Ministers om één of andere reden beslissen het verdrag nog wat in hun lade te houden. Wij moeten echter ook toegeven dat het door de staatsvorming complexer geworden is om telkens verdragen goedgekeurd te krijgen, vooral wanneer daarin materies moeten worden behandeld die ook de Gemeenschappen of de Gewesten aanbelangen.

Van meet af aan wens ik hier te stellen, mijnheer de Voorzitter, dat wij hier geen verwarring mogen laten ontstaan. De tekst die thans wordt behandeld komt uit de Raad van Europa en niet uit de Europese Commissie of uit de Europese Raad, waar men op dit ogenblik ook bezig is met de sociale bepalingen. Wanneer wij de jongste weken en maanden spreken over het sociale Europa, dan bedoelen wij wel degelijk de initiatieven

die door de Commissie en de Europese Raad worden genomen.

Wat is er nu precies gebeurd ? Op 4 november 1950 had de Raad van Europa een Verdrag aangenomen tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Dat is trouwens een zeer belangrijk Verdrag dat België reeds in 1955 heeft geratificeerd. Op 18 oktober 1961 heeft diezelfde Raad van Europa de tekst van het Europees Sociaal Handvest laten goedkeuren met de bedoeling dat het een tegenhanger zou vormen voor het eerste Verdrag uit 1950, waar het ging over de rechten van de mens, maar nu met bepalingen op het sociale vlak.

Men kan zich afvragen waarom deze tekst zolang in de ministeriële lade is blijven liggen. Eén van de redenen is ongetwijfeld het artikel 6, paragraaf 4, waarin wordt gesproken over het stakingsrecht dat ook voor de openbare sector zou gelden. De vraag of de werknemers in de openbare sector al dan niet stakingsrecht hebben is van louter academische aard die door de feiten reeds lang werd achterhaald.

Wij kunnen niet ontkennen dat er sinds 1960 tot op vandaag, ook op het vlak van het sociaal recht, een serieuze evolutie is geweest. Ik verwijs hierbij naar artikel 32 waarin staat : „De bepalingen van het onderhavige Handvest laten de bepalingen van nationaal recht en van alle reeds van kracht zijnde of nog van kracht wordende bilaterale of multilaterale verdragen of overeenkomsten welke gunstiger zijn voor de beschermde personen, onverlet”. Men zou eens de moeite moeten doen om na te gaan wat er in die dertig jaar op sociaal vlak is gebeurd en niet alleen bij ons, maar ook in de ons omringende landen, om te zien of wij niet reeds een grote stap verder zijn dan de bepalingen die in het Verdrag van Turijn zijn opgenomen.

Ik zal even een korte historiek schetsen. U moet echter weten dat tot 1980 de Vlaamse Raad niet bevoegd was om deze materie te behandelen. Dat komt echter niet ter sprake, omdat wij nu toch al zoveel later zijn. Merkwaardig is dat op 15 december

Van Wambeke

1981 Senator Stan De Clercq in de Senaat een voorstel van wet tot goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest heeft ingediend en waarin letterlijk alle verdragsbepalingen worden weergegeven. Hierbij vraag ik mij af of gewone parlementsleden zoals u en ik voorstellen van wet kunnen indienen ter bekrachtiging van internationale verdragen. Dit voorstel werd echter nooit besproken. Maar 10 jaar geleden waren er toch collega's bekommerd over het uitblijven van de goedkeuring.

In 1983 heeft de Franstalige Gemeenschapsraad het ontwerp wel goedgekeurd. Wij zijn ditmaal niet op de meet, maar wel met ettelijke lengtes en jaren geklopt.

Op 19 oktober 1989, wat tocht recent is, werd eindelijk het wetsontwerp door de Regering ingediend. Het verscheen reeds driemaal op de agenda van de Commissie voor Buitenlandse Zaken. De laatste keer werd het, op vraag van de nationale Commissie voor Sociale Zaken, verwezen naar deze Commissie, omdat het verdrag grotendeels bepalingen van sociaal recht bevat. Wij zijn nog niet op de hoogte wanneer het ontwerp opnieuw in de Commissie voor Buitenlandse Zaken zal kunnen worden besproken. In ieder geval, het zal niet voor vandaag zijn.

Op 27 november 1989 werd het voorliggende ontwerp van decreet door de Commissie voor Externe Aangelegenheden behandeld.

Telkens opnieuw komt de vraag ter sprake over de verdragsrechtelijke bevoegdheid van de Raad in dergelijke materies, waarop vele collega's nog geen klaar zich hebben.

Elk commissielid ging er wel mee akkoord dat de Vlaamse Raad maar bevoegd kan zijn voor de hem door de Grondwet toegewezen materies. Een aantal artikelen in het onderhavige verdrag verwijzen, ons inziens, naar nationale materies en overstijgen derhalve onze bevoegdheid.

De vraag werd gesteld – zij zal wellicht worden herhaald – wat er ge-

schiedt indien één van de vier betrokken Assemblées het verdrag weigert goed te keuren of de goedkeuring op de lange baan schuift.

De Voorzitter van de Executieve heeft daarop geantwoord dat er geen volgorde werd bepaald waarin de Assemblées het verdrag moeten goedkeuren. Ik citeer : **Jndien de Vlaamse Raad instemt met een verdrag, maar één van de andere Raden niet, dan is de Vlaamse Gemeenschap gebonden door de tekst van het verdrag, maar dan kan alleen hier recht worden gezocht**".

Mijnheer de Minister, ik heb ter zake mijn twijfels, wat ik ook reeds in de Commissie heb gezegd. Indien één van de vier Assemblées zijn goedkeuring niet geeft, dan zal het Staatshoofd waarschijnlijk weigeren om zijn handtekening te zetten. Dan zal het ook nooit in het Staatsblad verschijnen. Zolang het niet in het Staatsblad is verschenen, zie ik niet in op welke basis men recht kan doen gelden.

Eens te meer, kijken wij uit naar de derde fase van de staatsvorming en hopen dat dit dossier dan voor goed zal worden geregeld zodanig dat de Vlaamse Gemeenschap weet waar zij aan toe is.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ten slotte wijs ik erop dat het enige artikel van het verdrag waarover wij ons moesten uitspreken met unanimitéit werd goedgekeurd. Wellicht zullen wij bij de stemming vanmiddag dezelfde unanimitéit voor de goedkeuring vinden.

De Voorzitter : De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dames en heren, mijn fractie zal het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de bijlage, zoals de verslaggever dat wenst, goedkeuren.

Het verheugt ons dat dit Handvest uiteindelijk, 29 jaar nadat het werd opgemaakt, ook in deze Assemblée wordt goedgekeurd. Wij die ons zo

graag opstellen als kampioenen van de sociale vooruitgang, van de sociale wetgeving, van de sociale verworvenheden enzovoort, hoeven daarover echter niet zo fier te zijn, want wij behoren tot de allerlaatste landen van de Raad van Europa die dit verdrag goedkeuren en de weg is nog niet helemaal afgelegd, vermits het nog de goedkeuring van het nationale Parlement moet krijgen.

Op de vraag waarom het negenentwintig jaar moest duren kregen wij nooit een duidelijk antwoord en dit terwijl onze sociale wetgeving wellicht voor honderd procent voldoet aan dit Handvest en op vele vlakken reeds verder staat. Maar zelfs als wij dit decreet vandaag eenparig goedkeuren, blijft het voorlopig nog dode letter, omdat het nog moet worden goedgekeurd door de nationale wetgever. De Franse Gemeenschapsraad keurde dit Handvest evenwel al in 1983 goed. Ten slotte zullen wij nog moeten wachten op de bekrachtiging en de afkondiging door het Staatshoofd.

Misschien schrijven wij vandaag constitutionele geschiedenis. De Vlaamse Gemeenschap maakt voor het eerst gebruik van een verdragsrechtelijke bevoegdheid die ze misschien nog niet heeft. En misschien zullen er in de toekomst problemen rijzen voor verdragen die niet op een zo duidelijke unanimitéit kunnen rekenen in al de instellingen waardoor ze moeten worden geloodst.

Mijnheer de Voorzitter, u hebt ons ooit een lijst beloofd van verdragen die nog hangende zijn. Van de twintig verdragen die door de Raad van Europa zijn goedgekeurd, zijn er zeker nog een vijftal niet ondertekend en een elftal wel ondertekend maar niet geratificeerd.

Voor een hele reeks van die verdragen zijn wij zeker bevoegd. Ik denk aan het juridisch statuut van de migrante arbeiders, het behoud van de natuurlijke omgeving, de conventie in verband met de bescherming van de gegevens vervat in databanken, de conventie in verband met het geweld ook in de sport, de conventie in verband met het behoud en de bescherming van het architecturaal patrimo-

Kempinaire

nium, de conventie in verband met de bescherming van experimenten met dieren enzovoort.

Een hele reeds die nog niet werden geratificeerd, laat staan door België, zouden te berde moeten kunnen worden gebracht. Ons land zal dan ook telkens en opnieuw moeten wachten op de goedkeuring van al zijn legislatieve instellingen vooraleer, u heeft het zelf gezegd, het Staatshoofd er wellicht kan toe worden bewogen de verdragsrechtelijke teksten te bekrachtigen en te onderzoeken. Voor vele van deze reeds oude conventies – er zijn er van in de jaren 70 – zullen wij jaren moeten wachten vooraleer wij onze toetreding kunnen bevestigen.

U heeft in de Commissie geantwoord, mijnheer de Minister, dat indien de Vlaamse Raad instemt met een verdrag maar een van de andere Raden niet, de Vlaamse Gemeenschap door de tekst van het verdrag is gebonden. Ik stel daarbij toch vragen. U zegt zelf dat het Staatshoofd wellicht nooit een verdrag zal ondertekenen dat niet door alle constituerende organen die het moeten onderschrijven, werd goedgekeurd. Daar zal het in elk geval al dode letter blijven. U zegt dat het mogelijk is dat alleen de Vlaamse Gemeenschap kan gebonden zijn.

In het Europees Sociaal Handvest zijn geen afdwingbare bepalingen ingeschreven en zijn er geen sancties bepaald, wat voor andere verdragen wel het geval is. Wat de sancties betreft kan een derde staat die zich eventueel tot ons zou wenden om bijvoorbeeld schadevergoeding te vragen of om verhaal te nemen, zich nog altijd maar richten tot de nationale wetgever.

Wij zullen door het goedkeuren van dit Handvest wellicht een morele voldoening verkrijgen maar er zullen nog heel wat problemen rijzen in verband met het internationaal publiek recht en meer in het bijzonder in verband met het internationaal verdragsrecht.

Wij beschikken in de Vlaamse Raad

weliswaar niet over een Commissie voor Justitie. Het is echter ook nu niet en hier niet de plaats om over dit probleem te discussiëren.

Het zou echter goed zijn, dat is de bedoeling van mijn uiteenzetting, dat uw diensten een gefundeerd document aan ons zouden bezorgen waaraan constitutionalisten, meer bepaald specialisten in het internationaal publiek recht en in het internationaal verdragsrecht, zouden meewerken om eens juist te zeggen waarvoor wij verdragsrechtelijk bevoegd zijn en hoe derde landen staan tegenover de Vlaamse Gemeenschap. Uw departement is toch bevoegd voor internationale betrekkingen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wens verslaggever Van Wambeke te danken voor zijn schriftelijk verslag en voor de toelichting die hij hier heeft gegeven. Op twee punten wens ik nader in te gaan.

Ten eerste is er de laattijdige goedkeuring van dit verdrag door de instanties van ons land. Het verdrag is inderdaad 29 jaar oud. De procedure werd tijdens de vorige Executieve door de heer Deprez in de Vlaamse Raad op gang gebracht en vandaag wordt het goedgekeurd.

In de Senaat is dit reeds gebeurd, maar de Kamer blijft nog achter. In de Kamercommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen werd het verdrag reeds enkele keren geagendeerd, maar men heeft daar blijkbaar andere dringende aangelegenheden. Dat het nu toch op de agenda van de Kamer staat is te danken aan de huidige Minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heer Van den Brande, die het verdrag terug heeft opgedolven. Misschien was dit wel omdat er verwarring zou kunnen ontstaan met het Europees Sociale Handvest waarover veel wordt gesproken in het kader van de Europese eenmaking.

Als gevolg van dit alles rijst de vraag wat er moet gebeuren wanneer een of andere wetgevende vergadering dit verdrag niet zou goedkeuren. Er

bestaat een analoog probleem in verband met de grensoverschrijdende samenwerking in Beneluxverband. Dit werd reeds goedgekeurd door de Kamer en de Senaat, door de Vlaamse Raad, maar nog niet door de Raad van de Franse Gemeenschap.

Wij hebben de Minister van Buitenlandse Zaken gevraagd wat er moest gebeuren indien de Franse Gemeenschap dit verdrag niet wil goedkeuren. De Minister antwoordde dat wij door de goedkeuring toch gebonden zijn en ik zeg hetzelfde voor dit verdrag. Wij gaan, wat ons betreft, de grensoverschrijdende samenwerking binnen de Benelux uitvoeren. Inzake onderhavig verdrag is de Vlaamse Gemeenschap niet alleen moreel maar ook juridisch gebonden. Met andere woorden, van zodra wij een decreet goedkeuren moeten wij ook onze verplichtingen nakomen. Het Europees Sociaal Handvest en de bijlagen zullen volkomen uitwerking hebben voor de aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap.

Wanneer het verdrag is gepubliceerd in het Belgische Staatsblad zijn wij daardoor tot en met onze eigen decreetgeving ook juridisch gebonden. Dat is mijn standpunt. Ik zie niet in hoe het anders kan. Wanneer wij een decreet goedkeuren heeft dat op het domein van onze bevoegdheden altijd dezelfde rechtskracht als een wet. Wanneer ik dit ergens toelicht is men ten zeerste verwonderd wanneer ik zeg : „In onze bevoegdheden is de hoogste norm het decreet”. Een wet kan geen decreet wijzigen.

Wanneer wij een decreet stemmen waarbij wij zeggen dat de bepalingen volledige uitwerking hebben zijn wij ook juridisch gebonden. Daarmee is het verdrag nog niet geratificeerd, want dat is een andere aangelegenheid. De Koning zal de wet niet afkondigen zolang de verschillende constituerende machten, de Gemeenschappen en Gewesten, die niet hebben goedgekeurd. Dit is hier echter niet het geval. Hier blijft de nationale wetgever, met name de Kamer van Volksvertegenwoordigers in gebreke.

De heer Kempinaire heeft opgezocht

Geens

wat er is gebeurd met overeenkomsten afgesloten in de Raad van Europa. Het resultaat van zijn opzoekingen is zeer ontmoedigend, zelfs besamend. Ik ben het daarin volkomen met hem eens. Het is de nationale wetgever die dit heeft laten liggen.

Ik wil hier doen opmerken dat vele zaken waarbij wij op het internationale vlak niet in orde zijn worden afgeschoven op de Gemeenschappen en de Gewesten. In het Frans zou men zeggen : „Ils ont bon dos”, zij hebben een brede rug.

Dit is ook het geval op andere domeinen waar wij duidelijk kunnen bewijzen dat wij in orde zijn met de internationale wetgeving, ook voor zaken waarvoor wij alleen verantwoordelijk zijn. Het zijn de tegenstanders van de staatsvorming die daarin een voorwendsel zoeken om ons allerlei zaken in de schoenen te schuiven. Op dat vlak wil ik gerust de vergelijking maken met de toestand voordien. Wij zijn tot het Europees Sociaal Handvest togetreden lang voor er van enige staatsvorming sprake was, dus nog tijdens de periode van de unitaire staat.

In verband met de bindende kracht van wat wij hier goedkeuren herhaal ik dat dit ons juridisch bindt. Natuurlijk is het daarmee niet op internationaal vlak geratificeerd.

De heer H. Van Wambeke : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, stel dat wij het ontwerp goedkeuren, maar dat het nationale Parlement achterwege blijft. Welke bindende kracht kan de houding van Nederland ten overstaan van Vlaanderen hebben ? Volgens mij heeft het geen enkele bindende kracht op internationaal vlak, zolang het nationale Parlement het ontwerp niet heeft geratificeerd. Het heeft misschien wel een morele kracht, maar ook niet meer.

Minister G. Geens : België heeft dit verdrag niet geratificeerd zolang het niet door de Kamer is aanvaard, door de Koning is afgekondigd en daarvan mededeling is gegeven bij de Raad

van Europa. Op dat ogenblik is internationaalrechtelijk gezien België daardoor gebonden. Voor aangelegenheden die ons aanbelangen binden de bepalingen van dit verdrag de Vlaamse Gemeenschap, ook juridisch. Bijgevolg vinden wij daar een rechtzetting in. Wanneer wij een besluit zouden treffen dat strijdig is met dit verdrag dan is dat juridisch aanvechtbaar en kan men daarin recht zoeken.

In verband met de samenwerking met Benelux gaan wij ons engageren voor al de domeinen waarvoor wij verantwoordelijk zijn. Wij zullen die grensoverschrijdende samenwerking met Nederland en Luxemburg toepassen ongeacht of de Franse Gemeenschap dit al dan niet goedkeurt, maar zolang de Franse Gemeenschap dat niet doet is er van ratificering geen sprake. Men zal ons echter niet beletten die grensoverschrijdende samenwerking tot stand te brengen omdat de Franse Gemeenschap daaraan haar goedkeuring niet heeft gegeven.

De heer H. Van Wambeke : Mijnheer de Voorzitter, wij staan hier voor een precedent. Normaal moet het nationale Parlement eerst tot bekrachtiging overgaan en verwijst het naar de Raden voor de artikelen die betrekking hebben op de Gewesten en de Gemeenschappen. Hier gebeurt het omgekeerde. Vandaag gaan de Raden het ontwerp hebben goedgekeurd, maar Kamer en Senaat hebben zich nog niet uitgesproken. Het nationale Parlement hinkt dus achterop. Volgens mij is dit de eerste maal dat zoiets gebeurt. Ik denk dat dit de reden is van de verwarring.

Minister G. Geens : Men spreekt hier over historische dagen en ik heb de indruk dat die elkaar snel opvolgen.

Wat u zegt is echter juist. Het is trouwens de eerste maal dat wij dit meemaken. Wij mogen op die manier handelen vermits er geen enkele rangorde is voorzien. De formele vereisten inzake ratificatie zijn slechts vervuld wanneer de volledige wetgeving bestaat. De nationale Regering kan niets ratificeren zonder de voorafgaande instemming van de Gemeenschappen via de goedkeuring

van een decreet. Wat ons betreft gaat het echter verder dan een moreel engagement. Wij zijn juridisch gebonden.

Wij moeten toch weten waarover we gaan stemmen. Het decreet stipuleert uitdrukkelijk : „het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961, zullen volkomen uitwerking hebben wat de aangelegenheden betreft die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap”.

Dit betekent, ten eerste dat onze status ons toelaat op dit vlak te legiferen ; ten tweede, dat wij gebonden zijn door deze bepalingen ; ten derde, dat een particulier, die recht zoekt tegen een beslissing van de Vlaamse Gemeenschap strijdig met een van de bepalingen, hierin voldoende rechtsgrond vindt. Internationaal publiechrechtelijk is de situatie slechts in orde na de ratificatie. Dat is natuurlijk wat anders. Men moet ons niet doen opdraaien voor de fouten van anderen, maar er ons evenmin mee opzadelen.

De heer A. Kempinaire : Men kan toch niet beweren dat de Grondwetgever gebonden is door de Vlaamse Gemeenschap.

Minister G. Geens : Dat is juist. Op internationaal vlak bestaat daarvoor geen rechtstitel. Individuen of groepen rechtsonderhorigen kunnen hier wel het Handvest inroepen als rechtstitel tegen een Vlaams decreet dat strijdig zou zijn met het handvest.

Ik heb de Franse en de Engelse tekst van het Europees Sociaal Handvest aan de Vlaamse Raad overgemaakt. Het zijn de enige authentieke teksten. Het is trouwens onder verwijzing daarnaar dat wij de Nederlandse tekst goedkeurden tijdens de commissievergadering. Wij zullen ervoor moeten zorgen dat een van de authentieke teksten in bijlage bij het decreet wordt gepubliceerd. De Nederlandse tekst vermeldt uitdrukkelijk dat het een vertaling is van de authentieke teksten. De Vlaamse Raad heeft het recht mededeling te vragen van die teksten. Ik heb de teksten reeds overgemaakt en ik neem aan dat zij kunnen worden ingezien. De

Geens

bepalingen ervan zijn voortreffelijk en de Raad van State heeft de tekst grondig nagezien. (*Applaus*)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961.

Het enig artikel luidt :

Enig artikel

Het Europees Sociaal Handvest en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961, zullen volkomen uitwerking hebben, wat de aangelegenheden betreft die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

- *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen rond 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Ansoms c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde - 87 (BZ 1988) - Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Ansoms c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Panneels-Van Baelen, verslaggever, heeft het woord voor een aanvullend mondeling verslag.

Mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, tijdens de vergadering van 7 maart besprak de Commissie Onderwijs en Vorming de amendementen ingediend door de heer Beysen bij het voorstel van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

Bij de bespreking van het amendement bij artikel 3 verklaarde een lid dat dit amendement, alsmede de andere, reeds in Openbare Vergadering van 22 februari werden verdedigd. Er werd voorgesteld de amendementen onmiddellijk ter stemming te leggen.

Op een vraag van een lid of deze amendementen door de Executieve werden besproken, antwoordde de Minister zich te houden aan de tekst aangenomen door de Commissie en vroeg de verwerping.

Ik wens hier even de stemming over de artikelen en de amendementen weer te geven.

Het amendement bij artikel 3 wordt met 8 stemmen tegen 2 verworpen. Het ongewijzigde artikel 3 wordt vervolgens met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bij artikel 4 werden door de heer Beysen vijf amendementen ingediend : het eerste amendement werd met 8 stemmen tegen 2 verworpen. De vier overige amendementen werden met 9 stemmen tegen 2 verworpen. Het ongewijzigde artikel 4 werd met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bij artikel 5 werd er eveneens een amendement ingediend dat verworpen werd met 10 stemmen tegen 2. Het artikel zelf werd aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het amendement bij artikel 7 werd verworpen met 10 stemmen tegen 2. Het artikel zelf werd aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Alle andere artikelen, alsmede het geheel van het voorstel van decreet,

zoals door de Commissie Onderwijs en Vorming op 6 februari 1990 aangenomen, werden herbevestigd met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, als indiener van het voorstel van decreet hecht ik eraan eenieder te danken die aan de totstandkoming ervan heeft medegewerkt. Vooreerst gaat mijn dank naar mevrouw Panneels, verslaggever. Ik dank eveneens de Voorzitter en de leden van de Commissie Onderwijs en Vorming voor de opbouwende wijze waarop zij tijdens de drie vergaderingen deze problematiek hebben behandeld. Tevens dank ik de Executieve, meer speciaal Minister Coens, die op een positieve wijze heeft ingespeeld op dit parlementair initiatief en het ook heeft verbeterd. Bovendien gaat mijn dank naar de vele vrienden die ik tijdens de laatste jaren op het terrein van de verkeerskunde heb leren kennen aan onze Vlaamse universiteiten en pedagogische instellingen allerhande. Ook in allerlei VZW's werd met weinig middelen, maar met des te meer enthousiasme, aan een veiliger en leefbaarder Vlaanderen meegewerkt. Dit werk kan nu worden geconsolideerd door dit voorstel van decreet.

Wij hadden drie goede redenen om op 24 februari 1988 dit voorstel van decreet in te dienen.

Ten eerste, de problematiek van de onveiligheid en de onleefbaarheid, alsook het feit dat de mobiliteit in Vlaanderen een omvang aanneemt die maatschappelijk niet meer te verantwoorden is.

Ten tweede, op de verschillende beleidsniveaus ontwaarden wij veel goede wil maar weinig deskundigheid.

Ten derde, de vaststelling dat de bestaande VZW onmiddellijk de noodzaak van zijn bestaan bewees, maar gebukt ging onder een onzekere toekomst.

De tweede fase van de staatsvorming zorgde voor een vierde reden,

Ansoms

met name toen Openbare Werken en Verkeer en Onderwijs echte Vlaamse beleidsmateries werden. Daardoor kan in Vlaanderen, in samenwerking met Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Leefmilieu, een integraal mobiliteitsbeleid worden gevoerd.

Sta mij toe even stil te staan bij deze vier redenen.

De eerste vaststelling was dat het mobiliteitsprobleem met de dag ernstiger werd. Niettegenstaande alle mogelijke inspanningen, zoals strengere maatregelen bij het afleveren van een rijbewijs, het verplicht dragen van een autogordel, het veiliger maken van auto's, het toenemend repressief optreden van rijkswacht en politie en het verkeersonderricht in de scholen, blijft het aantal verkeersongevallen in België onaanvaardbaar hoog. Per jaar zijn er 85.000 gekwetsten en doden. Dit is evenveel als de totale bevolking van een stad als Mechelen. Er zijn ook 18.000 zwaar gewonden, waarvan vele duizenden voor de rest van hun leven zwaar gehandicapt blij-

ven. Elk jaar sterven 2.000 van onze medeburgers op de weg. Dit was zo in 1988 en dat zal, spijtig genoeg, in 1990 niet anders zijn.

Deze onaanvaardbare cijfers zijn enerzijds het gevolg van het toenemend verkeer, maar ook en vooral het gevolg van de traditionele aanpak, die ervan uitgaat dat men de mens steeds verder kan aanpassen aan het verkeer. Daarbij wordt vergeten dat de mens een heel beperkt wezen is : een kind zal altijd klein en speels blijven en dus onverwacht de straat oversteken ; ouderen zullen steeds trager worden in hun reacties en minder goed een afstand kunnen inschatten ; automobilisten zullen altijd vermoeid kunnen worden of onder stress handelen.

Kortom, wij zullen meer en meer het verkeer moeten aanpassen aan de mens in plaats van omgekeerd. Dit wil zeggen voor de herinrichting van de verkeersinfrastructuur : een woonstraat moet worden ingericht als een woonstraat, een verkeersweg als een verkeersweg en dit met alle consequenties.

Naast de onveiligheid neemt ook de verkeersonleefbaarheid in onze woonkernen toe. Door het feit dat de stads- en dorpskernen worden volgestouwd met wagens verhuizen de inwoners, waardoor een neerwaartse spiraal op gang komt en de verkeersdrukte in de stadskernen nog toeneemt, met alle gevolgen van dien.

Door het stijgend autogebruik daalt de bereikbaarheid. Dit lijkt een contradictie. Wij worden echter dagelijks geconfronteerd met files op bepaalde punten. Als daaraan niets wordt gedaan, zal het fileprobleem over het hele land worden uitgebreid.

Het gaat echter niet alleen om het fileprobleem. Kinderen kunnen niet meer veilig naar school en ouderen en bejaarden wagen zich niet meer in het onveilig verkeer. Een recente studie wees uit dat de bejaarden nu reeds niet kunnen voldoen aan een derde van hun mobiliteitsbehoefte.

Het stijgend gemotoriseerd verkeer wordt meer en meer medeverantwoordelijk voor de milieulast. In het MINA-plan worden daarover cijfers vermeld. Door de uitstoot van stikstofoxyden en koolstofoxyden is het verkeer steeds meer verantwoordelijk voor grote milieuproblemen zoals de zure regen en het broeikaseffect.

Een geheel van negatieve vaststellingen en ontwikkelingen zorgt ervoor dat wij in Vlaanderen, zoals in vele Westerse landen, worden geconfronteerd met een ernstig mobiliteitsprobleem.

Wij moeten het probleem trachten op te lossen.

Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde hierbij een belangrijke rol kan spelen.

De aanpak wordt gekenmerkt door een gebrek aan deskundigheid, onze tweede vaststelling. De gemeenten, het Vlaamse Gewest en de nationale Regering nemen maatregelen, maar er is een tekort aan deskundigen die meer dan één invalshoek van deze problematiek kunnen behandelen. Er zijn verkeersjuristen, planologen, verkeersbouwkundigen en vervoerse-

De heer H. Van Warnbeke (CVP) bracht verslag uit over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest

Ansoms

conomen maar geen deskundigen die denken en handelen vanuit een globaal geïntegreerd verkeerskundig concept. Het gevolg daarvan is een fragmentarische aanpak. Er is veel goede wil, maar vaak worden beslissingen getroffen die een tegenovergesteld effect hebben.

In Vlaanderen worden bij voorbeeld beslissingen genomen die de fileproblematiek doen toenemen. Ik verwijs hierbij naar de inplanting van nieuwe woonwijken in het kader van de ruimtelijke ordening.

Hoe komt het dat ons land niet of nauwelijks beschikt over zulke verkeerskundigen in geïntegreerde zin? Omdat er nergens een opleiding voor bestaat. Weliswaar hebben we, her en der verspreid een aantal fragmenten van verkeerskunde in verschillende instituten en onderwijsinstellingen, bij voorbeeld aan de KUL: ruimtelijke ordening, stedenbouw, verkeersbouwkunde; aan de RUG: planologie; aan de VUB: menselijke ecologie; aan de UIA: vervoers-economie; en de VZW Langzaam Verkeer: een think-tank rond de verkeers- en vervoersproblematiek, bestaande uit een groep GESCO's, met in velerlei opzicht een hogere know-how, dan de Administratie van Openbare Werken.

Welnu, het ligt juist in onze bedoeling al deze know-how samen te brengen in één Stichting, zodat de problematiek verder bestudeerd wordt en de vele ambtenaren en beleidsverantwoordelijk ken kunnen worden bijgeschoold.

Het waarom van een decretale oprichting van de Stichting is het volgende. Zoals ik daarnet heb gezegd, bestaat er een VZW Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde die onder zeer moeilijke omstandigheden en in een bescheiden vorm zeer belangrijk werk levert, maar het is duidelijk dat het geheel decretaal moet worden onderbouwd.

Allereerst omdat de Inspectie van Financiën problemen maakt wanneer men jaarlijks dezelfde subsidie toekent aan een bepaalde instantie.

Ten tweede is het een feit dat de Stichting eigenlijk afhangt van de goodwill van de Gemeenschapsminister van Onderwijs en dit jaar ook voor het eerst van de Minister van Openbare Werken en Verkeer. Dit zorgt echter voor een permanente onzekerheid die begint te wegen op de werking van de huidige VZW.

Op de derde plaats heeft de ervaring uitgewezen dat de Stichting een sterkere centrale structuur nodig heeft omdat al de deeltakken aan onze verschillende universiteiten groeiend zijn en wij het gevaar lopen dat zij geënt worden op een te zwakke stam.

Ten slotte, dat is zeker niet het minst belangrijke, willen wij met deze Stichting privé-kapitaal aantrekken en u begrijpt dat bijvoorbeeld de verzekeringssector maar gelden ter beschikking zal stellen wanneer de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve, gebaseerd op een decreet, aantonen dat zij het met de Stichting ernstig menen.

Een andere reden voor dit voorstel van decreet is de gewijzigde situatie door de staatsvorming waardoor inderdaad het onderwijs tot de Vlaamse bevoegdheid is gaan behoren en nog veel belangrijker, dat de staatsvorming Vlaanderen ook bevoegdheid heeft gegeven voor de sector Openbare Werken en voor het stads- en streekvervoer.

Nu is Vlaanderen bevoegd voor alle materies die een geïntegreerde aanpak mogelijk maken: onderwijs en educatie, verkeer, openbare werken, leefmilieu, ruimtelijke ordening en huisvesting. Wanneer de Vlaamse Raad beslissingen moet nemen over sociaal-economische problemen laat hij zich door de SERV bijstaan. In de sector van de verkeersveiligheid kunnen wij ons eveneens het best laten bijstaan door een groep specialisten – en dit kan de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde zijn – die voldoende competent is om de Executieve, de verschillende excellenties en de Vlaamse Raad te adviseren. Ik hoop dat de Stichting na haar definitieve start op decretale basis deze opdracht inderdaad kan waarmaken.

Ten slotte wijd ik nog een woordje aan de financiële consequenties van het voorstel. Wanneer wij nieuwe instellingen oprichten moeten wij uiteraard financiële avonturen vermijden. Tot op heden bedroegen de subsidies 7 miljoen op de begroting van Onderwijs en 3 miljoen op de begroting van Openbare Werken en Verkeer. Wij vragen nu niet meer geld, maar dringen erop aan dat de Gemeenschapsministers van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting en vooral van Leefmilieu zich ook bewust zijn van het belang van de geïntegreerde benadering en zo vlug mogelijk over de brug komen met meer middelen voor de Stichting.

Wij zijn ervan overtuigd dat, wanneer de privé-sector ziet dat de Vlaamse Executieve het ernstig meent, ook geld ter beschikking zal stellen. De Stichting heeft overigens tot opdracht ook privé-geld te verzamelen. Bij dit alles gaat het over relatief kleine bedragen, zeker in vergelijking met wat de verkeersonveiligheid onze samenleving kost. Per jaar kosten alle ongevallen, zonder rekening te houden met het menselijk leed, 135 miljard frank. Voor de verkeersinfrastructuur zijn duizelingwekkende sommen nodig. Tot het jaar 2005 moeten wij nog 2.000 miljoen frank voor ons wegnemen. Nieuwe investeringen in de sector van het openbaar vervoer in het kader van het nationale STAR-21-plan kosten per jaar 15 miljard. Welke investeringen voor het streekvervoer zullen wij nog moeten doen? Het is dus zeer belangrijk dat wij ook een minimaal bedrag ter beschikking stellen van de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

Ik ga niet in op de amendementen die door de heer Beysen werden ingediend. Zij hebben vooral te maken met het feit dat hij een verkeerde opvatting heeft over verkeerskunde en niet goed het verschil ziet met verkeersopvoeding. Het gaat niet over bijvoorbeeld verkeersopvoeding in het lager onderwijs. Wij zien het veel ruimer en proberen een koepelorganisatie van alle deskundigen tot stand te brengen om een geïntegreerde aanpak van de verkeerskunde moge-

Ansoms

lijk te maken. Deze moet adviseren, programma's uitwerken en studiewerk verrichten.

Mijnheer de Voorzitter, de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde vult een structurele leemte op in de deskundigheid betreffende verkeer en vervoer. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om dit nuttig instrument, dat wij zelf creëren, ernstig te nemen in zijn doelstellingen, in opleiding, bijscholing, permanente vorming, wetenschappelijk onderzoek en adviesfunctie. De Vlaamse christen-democraten zullen hun geesteskind in geen geval aan zijn lot overlaten en ervoor zorgen dat het zo snel mogelijk uitgroeit tot een onmisbare schakel in de dringende aanpak van het huidige mobiliteitsprobleem. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik feliciteer de indieners van het voorstel, alsook de verslaggeefster.

Wij moeten een decreet goedkeuren dat een parlementair initiatief is waaraan de Vlaamse Executieve haar volle medewerking heeft verleend. Wij hebben onze verantwoordelijkheid opgenomen door duidelijk af te bakenen wat er decretaal moet worden geregeld en wat de uitvoerende macht voor zijn rekening neemt. Het is ook evident dat wij een budgettaire beveiliging hebben ingebouwd. Iedereen heeft aan dit decreet in de Commissie op een constructieve manier meegewerkt. Wij hadden dit decreet eigenlijk reeds vorige week kunnen goedkeuren. Merwaardig genoeg moesten wij opnieuw de Commissie bijeenroepen, hoewel daar gisteren bleek dat dit eigenlijk niet zo noodzakelijk was. Hetzelfde bleek vandaag ook in Openbare Vergadering, maar ik blijf hierbij niet verder stilstaan.

Belangrijk is dat er een platform wordt gecreëerd en dat de know-how inzake verkeersproblematiek wordt gebundeld. Daaruit zal ongetwijfeld iets groeien.

Er worden in Vlaanderen veel initiatieven genomen, vooral op het lokale vlak. De initiatiefnemers hebben er goed aan gedaan via deze Stichting die lokale initiatieven te willen structureren en te coördineren. Het is een interessante en originele formule. Wij appreciëren ook in het bijzonder de co-financiering. Zowel de Vlaamse Gemeenschap als andere openbare besturen en de privé-sector zullen aldus samen vorm kunnen geven aan een originele en geïntegreerde benadering. Dat is de moeite waard.

De opdrachten die in het decreet zijn ingeschreven, openen bovendien perspectieven die zeer ver kunnen gaan. Dit instrument laat ons toe vanuit onze Vlaamse eigenheid interessante initiatieven te nemen. Het is een belangrijk moment in het maatschappelijk proces van bewustwording van een kolossale problematiek dat ook hier de operationaliteit wordt versterkt van de actoren met het oog op opleiding, vorming en wetenschappelijk onderzoek ter ondersteuning van hun werk. Uiteindelijk is alles gericht op doeltreffende acties inzake verkeersveiligheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij niet voorstellen dat deze namiddag niet iedereen dit voorstel enthousiast zal goedkeuren. Het gaat hier niet om een partijpolitieke benadering maar het is het antwoord van de Vlaamse Gemeenschap op één van de structureel meest zwaarwichtige problemen waarmede wij moeten afrekenen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Vraag nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer Ansoms C.S. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

- **Aangenomen.**

Artikel 2

Er wordt een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde opgericht, hierna te noemen de Stichting. De Stichting heeft rechtspersoonlijkheid.

- **Aangenomen.**

Artikel 3

§ 1. De Stichting heeft de volgende doelstellingen en opdrachten :

1° het opstellen van de programma's, de organisatie en de coördinatie van de opleiding, de bijscholing en de permanente vorming inzake verkeerskunde, alsook het adviseren bij de aanstelling van lesgevers in de verkeerskunde ;

2° het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek en van het universitair onderwijs betreffende de verkeerskunde ;

3° het zoeken naar financiële partners bij de overheid op alle bestuurlijke niveaus en in de privé-sector, ter realisatie van bovenstaande doelstellingen en opdrachten ;

4° het adviseren van de Vlaamse Raad en van de Vlaamse Executieve met betrekking tot aangelegenheden inzake verkeerskunde.

§ 2. De Stichting kan, na goedkeuring door de Vlaamse Executieve en onder de door de Vlaamse Executieve bepaalde voorwaarden, andere activiteiten betreffende de verkeers- en vervoersproblemen organiseren of op zich nemen.

- **Aangenomen.**

Artikel 4

§ 1. De Stichting wordt geleid door een algemene vergadering en door een raad van beheer.

Voorzitter

§ 2. De voorzitter, de ondervoorzitter en de leden van de algemene vergadering worden benoemd door de Vlaamse Executieve. Hun aantal bedraagt maximaal zevenendertig.

De algemene vergadering is als volgt samengesteld :

1° een voorzitter en een ondervoorzitter, representatief voor respectievelijk de sector onderwijs en de sector verkeer. Zij zijn eveneens voorzitter en ondervoorzitter van de raad van beheer. De voorzitter en de ondervoorzitter wisselen jaarlijks hun mandaat ;

2° een afvaardiging van de Vlaamse Executieve bestaande uit een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die onderwijs onder zijn bevoegdheid heeft, een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die openbare werken onder zijn bevoegdheid heeft, een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die ruimtelijke ordening en huisvesting onder zijn bevoegdheid heeft, een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die leefmilieu onder zijn bevoegdheid heeft, een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die binnenlandse aangelegenheden onder zijn bevoegdheid heeft en een lid voorgedragen door de Gemeenschapsminister die economie onder zijn bevoegdheid heeft ;

3° een vertegenwoordiging van :

– het onderwijs en de wetenschappelijke onderzoekinstellingen ;

– de sociale partners die lid zijn van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ;

– de regionale en lokale besturen ;

4° onafhankelijke deskundigen inzake verkeer en vervoer en vertegenwoordigers van de representatieve vormingsorganisaties ter zake.

De Vlaamse Executieve bepaalt de respectieve aantallen en de wijze van benoemen.

§ 3. De algemene vergadering kan bij tweederde meerderheid overgaan tot

coöptatie van nieuwe leden. Zij hebben zitting met raadgevende stem. Zij kunnen geen deel uitmaken van de raad van beheer.

§ 4. De raad van beheer bestaat uit ten minste drie en ten hoogste negen leden, de voorzitter en de ondervoorzitter meegerekend. Ten minste twee derde van de leden van de raad van beheer wordt gekozen uit de in § 2, 3° en 4° van dit artikel genoemde leden van de algemene vergadering.

– **Aangenomen.**

Artikel 5

De algemene vergadering is bevoegd voor :

1° de bepaling van het algemeen beleid inzake de in artikel 3, § 1, 1°, 2° en 4° en § 2 bepaalde opdrachten en doelstellingen ;

2° de verkiezing van de leden van de raad van beheer ;

3° het opstellen en wijzigen van de statuten, die bekrachtigd moeten worden door een tweederde meerderheid van de algemene vergadering en door de Vlaamse Executieve ;

4° het goedkeuren van de begroting en van de rekeningen ;

5° het aanvaarden of verwerpen van schenkingen, giften en legaten ;

6° de coöptatie van nieuwe leden van de algemene vergadering.

Alle andere bevoegdheden worden uitgeoefend door de raad van beheer.

De raad van beheer stelt een huishoudelijk reglement op dat niet in tegenstrijd mag zijn met de bepalingen van dit decreet en dat dient goedgekeurd te worden door de algemene vergadering.

– **Aangenomen.**

Artikel 6

De Stichting wordt, binnen de perken van de daartoe op de begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voorziene kredieten, gesubsidieerd.

Jaarlijks dient een financieel plan te worden opgesteld op basis waarvan een gemotiveerde subsidieaanvraag wordt geformuleerd.

De Stichting kan tevens bijkomend gefinancierd worden door de overheden op alle bestuurlijke niveaus en door de privé-sector. Tevens kan zij schenkingen, giften en legaten in ontvangst nemen.

De leden van de algemene vergadering en van de raad van beheer genieten reis en verblijfsvergoedingen waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

– **Aangenomen.**

Artikel 7

Het toezicht en de controle op de activiteiten van de Stichting en op de aanwending van de middelen worden door de Vlaamse Executieve geregeld.

– **Aangenomen.**

Artikel 8

Dit decreet treedt in werking de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

– **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen omstreeks 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer W. Van Durme tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het beroepsonderwijs

Interpellatie van de heer R. Deswaene tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over een studie van het Centrum voor Sociaal en Psychopedagogisch Onder-

zoek betreffende het beroepsonderwijs

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Durme tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het beroepsonderwijs en van de heer Deswaene tot Minister Coens over een studie van het Centrum voor Sociaal en Psychopedagogisch Onderzoek betreffende het beroepsonderwijs.

De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, meer dan een vijfde van het aantal scholieren in het secundair onderwijs volgt een opleiding in het beroepsonderwijs. Aan deze groep van ruim 100.000 leerlingen wordt om allerlei redenen onvoldoende aandacht besteed. Het beroepsonderwijs wordt te vaak gezien als een noodzakelijk kwaad en krijgt maatschappelijk weinig waardering. De negatieve beeldvorming wordt onder meer versterkt door de wildste verhalen over tuchtproblemen en over de onhandelbaarheid van de leerlingen. Er zijn natuurlijk tuchtproblemen, maar ze dienen niet a priori te worden gezocht in de aanleg of de aard van de leerlingen. Ook scholen gaan niet vrijuit omdat ze het beroepsonderwijs soms beschouwen als het laatste station waar zwakke leerlingen terecht kunnen. Ze krijgen er niet de zorg die ze nodig hebben.

Het is de verdienste van de studie over het tweede jaar beroepsonderwijs, uitgevoerd door het CSPO, het probleem van het beroepsonderwijs opnieuw ter discussie te stellen. Het Centrum voor Sociaal en Psychopedagogisch onderzoek heeft in samenwerking met de vrije PMS-centra drie degelijke rapporten uitgegeven. Ze handelen over de leerling, de leerkracht en over de overlappingsen tussen technisch onderwijs, het gewoon en het buitengewoon onderwijs.

De leerlingen uit het gewoon en het buitengewoon onderwijs zijn afkomstig uit sociaal-professioneel zwakke milieus. De scholingsgraad en het gezinsinkomen zijn lager dan in gezin-

nen waarvan de kinderen technisch of algemeen vormend onderwijs volgen.

Volgens de studie vertoonden de leerlingen in het lager onderwijs min of meer ernstige leerproblemen. Eén op drie leerlingen uit het beroepsonderwijs moest overzitten in het eerste of tweede jaar van het lager onderwijs en twintig procent haalde geen getuigschrift lager onderwijs. Acht procent heeft een BLO-verleden.

Opmerkelijk is het feit, dat 20 ten honderd van de leerlingen technisch onderwijs aankunnen. Anderzijds zouden vijf ten honderd in het buitengewoon onderwijs thuishoren. Hierbij stellen wij vast, dat er weinig scholen voor buitengewoon onderwijs zijn. Bovendien is er nogal wat weerstand van ouders om hun kinderen toe te vertrouwen aan dit onderwijs. De Minister verklaarde dat er een oplossing kan worden gevonden in een soepeler structuur met bruggen en bindingen tussen het beroeps-, het buitengewoon en het technisch onderwijs.

Op welke manier denkt de Minister deze structuur te verwezenlijken en op welke termijn kan deze regeling werkzaam zijn ?

Het rapport wijst op het feit dat de schoolse problemen zeer vroeg beginnen en te veel leerlingen te lang in het gewone lager onderwijs blijven. Men pleit er dan ook voor dat het doorverwijzen naar het buitengewoon onderwijs zo vroeg mogelijk zou gebeuren. Daarvoor is volgens de onderzoekers een adequate begeleiding en omkadering inzake doorverwijzen nodig. Als we het juist voor hebben ligt dit niet in de lijn van het gevoerde onderwijsbeleid. De Onderwijsminister stuurt aan op een verhoging van het aantal taakleraar die leerlingen met leerproblemen moeten begeleiden. Is dit wel de juiste weg ? Zouden bijvoorbeeld kleinere klassen geen betere oplossing bieden of moeten de zwakke leerlingen inderdaad zo vroeg mogelijk worden doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs ?

Verrassend is dat BSO-leerlingen geen negatievere schoolbeleving rapporteren dan leerlingen uit het tech-

nisch onderwijs. Ook de schoolmoeheid zou – altans in het tweede jaar BSO – niet groter zijn dan in andere afdelingen. Wel blijken er in het BSO meer ordeproblemen en agressiviteit te zijn dan in het TSO. Misschien heeft de sociaal-zwakke achtergrond te maken met dit probleem, maar ook de opvang en de sfeer binnen de school zijn daarvoor medeverantwoordelijke.

De studie wijdt aandacht aan het leren leven, dat even belangrijk is als leren leren. Het werken rond sociale vaardigheden moet ten volle gestimuleerd worden. De leerkrachten zouden de begeleiding van het klasgroepgebeuren tot hun opdracht moeten rekenen en daarvoor daadwerkelijk moeten worden ondersteund, onder meer door bijvorming en vernieuwingsexperimenten. De navormingsprojecten zouden prioritair dienen te worden afgestemd op de leerkrachten die algemene vakken geven in het BSO. Is dit ook de visie van het beleid ?

Het probleem van de leerkrachten in het beroepsonderwijs wordt alarmierend. Momenteel zijn er heel wat vacatures die niet worden opgevuld. Lesgeven in het BSO blijkt weinig aantrekkelijk te zijn. Leerkrachten worden gedemotiveerd door de weinige steun die ze van directie en collega's ondervinden, het gebrek aan promotiekansen en de lage bezoldiging. Het zijn de gekende thema's die in het hele onderwijsnet gelden, maar in het BSO scherper worden gesteld.

Psychologische factoren spelen ook een rol. Zo worden leerkrachten in het BSO vaak als minderwaardig beschouwd, een gevolg van de minderwaardige positie waarin BSO-leerlingen worden gedrukt. Men houdt het bijna voor onmogelijk, maar nog steeds hebben leerlingen in bepaalde scholen aparte refters en aparte speelplaatsen of mogen ze niet deelnemen aan culturele manifestaties en uitstappen. Op deze manier bevestigt men het minderwaardig imago van het BSO. We menen dat het beleid op dit vlak dringende maatregelen moet nemen.

In het regentaat zou een specifiek opleidingsgedeelte voor leerkrachten in het BSO moeten worden opgericht,

Van Durme

waarbij aandacht wordt besteed aan het leren omgaan met probleemgedrag, aan een aangepaste didactische omgang met traaglerenden en zwakbegaafden en aan het inter-ageren met maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Nu wordt aan studenten in het regentaat niet de mogelijkheid geboden om vertrouwd te geraken met de problematiek van het BSO noch van het TSO, tenzij dan occasioneel. Het is typerend dat studenten van het regentaat ertegen opzien stagelessen in het BSO te geven. U moet dit maar eens nagaan in de meeste technische scholen.

Uiteraard moet de aangepaste vooropleiding worden gevolgd door navorming. In de studie, uitgevoerd door het CSPO, werden de mogelijkheden van de navorming aangegeven en bieden ze stof tot nadenken en realisaties. De studie heeft ook aandacht voor de instapbegeleiding van jonge leerkrachten, die te weinig voorbereid in het BSO les moeten geven. Hoe wil en kan het onderwijsbeleid in Vlaanderen hierop inspelen ?

Het tekort aan leraars in het BSO moet men ook zien in relatie met de lage bezoldiging. Vooral de lage aanvangswedde vormt een barrière voor het aantrekken van goede leerkrachten. Heeft men de mogelijkheden onderzocht om dit euvel te verhelpen ? Voor technische leraars wordt de anciënniteit berekend op maximaal zes jaar nuttige praktijkervaring. Waarom dit maximum niet optrekken tot tien jaar of zelfs helemaal afschaffen ? Zijn er geen mogelijkheden voorhanden om de cumulregeling te versoepelen, zodat leraars in het dagonderwijs hun wedde kunnen verhogen door les te geven in het OSP ? De Minister weet ook wel dat lesgevers in het OSP nog moeilijk te vinden zijn, vooral als ze worden gerecrueteerd uit particuliere bedrijven. Waarom dan de leraars aan de dag-school geen ruimere kansen bieden ?

Inzake omkadering in het BSO is de toestand onduidelijk. Het blijkt dat tussen verschillende scholen andere omkaderingsnormen worden gehanteerd of dat men leraars die normaal

in het BSO moeten lesgeven, verschuift naar het TSO. Normaal is de omkadering in het BSO goed. Ik begrijp overigens niet dat de onderzoekers van het rapport zeggen dat de gunstige omkaderingsnormen alleen gelden voor de B-klassen. Is het dan niet zo dat in de B-klassen en het tweede jaar beroepsschool de norm 2,6 lesuur per leerling is en in de tweede en derde graad 3,5 lesuur per leerling ? Het is alleen jammer dat de goede normen niet opwegen tegen de tekortkomingen die in de studie van het CSPO tot uiting komen.

Ten slotte wil ik het even hebben over het zevende jaar BSO, waar de meest gemotiveerde leerlingen les volgen. De leerachterstand in dit jaar is tekenend voor het hele BSO. 35 ten honderd liep een achterstand op van 1 jaar, 14 ten honderd van 2 jaar en 4 ten honderd van meer dan 2 jaar. Cijfers die tot nadenken stemmen en aanzetten om veel meer belang te hechten aan het BSO dan tot nu toe het geval was. Een groep van 100.000 leerlingen is de moeite waard om maximale aandacht te krijgen.

De Voorzitter : De heer Deswaene heeft het woord.

De heer R. Deswaene (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, na twee jaar de werking van de Onderwijscommissie te hebben gevolgd, kom ik tot de vaststelling dat er in hoofdzaak aandacht wordt besteed aan cijfertaal – voornamelijk de begroting – structuren en algemene kaders.

Hoe belangrijk deze elementen in ons werk ook mogen zijn, toch geeft het mij een gevoel van onvoldaanheid te moeten ervaren dat te zelden wordt uitgetrokken voor een diepgaander gesprek – met besluitvorming – over een of ander actueel belangrijk onderwijsprobleem.

Het zijn deze overwegingen die mij motiveerden om de interpellatie van vandaag in te dienen en de problematiek van het beroepsonderwijs aan de orde te brengen.

De studie over het profiel van het tweede jaar beroepsonderwijs, uitgevoerd door het Centrum voor Sociaal

en Psychopedagogisch Onderzoek, kwam er blijkbaar in uw opdracht, toen u – ongeveer vijf jaar geleden – nog Minister van Nationale Opvoeding was. Hierbij rijzen een eerste reeks vragen.

Waarom heeft het CSPO zich beperkt tot een samenwerking met de vrije PMS-centra en dus alleen tot onderzoeken in het vrij onderwijs ? Was dit zijn opdracht of heeft het CSPO zelf deze terreinafbakening beslist ? Heeft de heer Minister ook opdracht gegeven voor een gelijkaardige en gelijkwaardige studie in de andere netten ? Bestaan hierover reeds resultaten ? Zo niet, wanneer worden die verwacht ? Zo ja, zijn de bevindingen gelijk klopend ?

In ieder geval betreur ik het dat niet gans het Vlaamse beroepsonderwijs – een representatief staal van alle netten – door eenzelfde dienst, op basis van dezelfde werkmethode, werd doorgelicht. Dit is een lacune, want het zou best kunnen dat de conclusies per net beduidend verschillen.

De wetenschappelijke studie die werd verricht gebeurde ongetwijfeld grondig en zeer degelijk. Ik stel onder andere met voldoening vast dat intelligentieonderzoeken individueel en niet klassikaal werden afgenomen. Dat is zeer belangrijk.

Toch blijft bij mij de indruk overheersen dat we vooral een officiële bevestiging krijgen van allerlei feiten en toestanden die door ingewijden – directeurs, inspecteurs, leraars, PMS-centra en anderen, werkzaam in het beroepsonderwijs – al lang en voldoende waren gekend.

Meteen rijst de vraag naar het gevoerde politieke beleid in het verleden. Waarom heeft men de situatie in de voorbije tien jaar laten ontsporen en steeds maar verder laten verzieken ? Waarom werd niet vroeger opgetreden ? Ongetwijfeld rust hier een grote verantwoordelijkheid op de schouders van degenen die in het voorbije decennium het onderwijsgebeuren in België hebben bepaald.

De studie – ik herhaal het – is zeer waardevol, omdat de problematiek van het beroepsonderwijs vanuit drie

Deswaene

invalshoeken werd onderzocht en geanalyseerd en omdat bovendien conclusies en voorstellen werden geformuleerd naar het beleid toe. De invalshoeken waren de volgende.

Ten eerste, wie zijn de leerlingen in het BSO ? Wat kunnen en kennen ze ? Ten tweede, wie zijn de ouders en welke zijn hun noden ? Ten derde, wie zijn de leraars en welke zijn hun problemen ? Voor deze drie categorieën komt de studie tot uiterst indrukwekkende, maar vooral zorgwekkende conclusies.

Ten eerste, wat de leerlingen betreft zitten 25 procent – dus één op vier – van bij de start gewoon niet op hun plaats in deze ondervorm, omdat zij ofwel in het technisch onderwijs of in het BUS0 thuishoren.

Deze situatie is dramatisch, vooral voor hen die technisch onderwijs zouden aankunnen, omdat men aldus tienduizenden leerlingen in volle bewustzijn interessante beroepskansen ontnemt en hen bijna veroordeelt tot de werkloosheid. Wij weten dat een groot deel van de werkloosheidspopulatie wordt gevormd door mensen, die ofwel geen diploma hebben, ofwel laaggeschoolden zijn, ofwel die uit het A4-beroepsonderwijs komen, zoals wij dat vroeger noemden.

Deze bevinding is des te erger omdat hier het knooppunt ligt voor de meeste moeilijkheden die scholen en leraars in het beroepsonderwijs de dag van vandaag ondervinden. Immers, het zijn meestal leerlingen met beperkte intellectuele mogelijkheden, die doorgaans ook in prepuberteit of puberteit zijn.

Wanneer bovendien één vierde van de klas daar niet op zijn plaats zit, ofwel omdat zij in feite in het BUS0 zouden moeten zitten en dus helemaal niet kunnen volgen, ofwel omdat zij in het technisch onderwijs thuishoren, dan zal de theoretische stof, die hen in het beroepsonderwijs wordt aangeboden, voor hen te gemakkelijk zijn en hen dus zeer weinig interesseren. Daarin ligt uiteraard één van de redenen waarom zoveel – en vooral – tuchtproblemen in deze onderwijsvorm rijzen.

Welke maatregelen overweegt u te nemen, mijnheer de Minister, opdat vanaf volgend schooljaar hierin verandering zou komen ?

Mag ik terloops herinneren aan mijn tussenkomst bij de algemene bespreking in december 1989, toen ik onder andere stelde dat onze PMS-centra in hun huidige structuur veel te afhankelijk zijn van netten en scholen en dat een ontzuilen van deze diensten zich opdringt. Sommige collega's vonden deze uitspraken nogal kras en zwaar. Zij vroegen of ik dat kon bewijzen aan de hand van wetenschappelijke gegevens. Ik heb toen geantwoord dat ik zulks niet kon, maar dat ik mijn conclusies uit mijn praktijkervaring had getrokken. Vandaag evenwel kan ik dat wel.

In het eerste boekdeel van de studie van het CSPO, heb ik in de samenvatting van de voorstellen en de concrete maatregelen gelezen dat men precies tot dezelfde vaststelling komt. Ik meen dat het past deze vier zinnen te citeren. Op pagina 49 van het eerste deel staat, ik citeer „Positie van het PMS. Om in het leerlingenbeleid het recht van de individuele leerling op aangepast onderwijs te garanderen is het wenselijk dat de positie van het PMS-centrum wordt versterkt. Omwille van een eenzijdig contractueel verband met de school moet het te zeer” – met „het” wordt het PMS bedoeld – „rekenen op de weerbaarheid van haar personeelsleden om mee dit recht ten aanzien van de leerlingen te vrijwaren”. Daaruit blijkt dus dat dezelfde conclusie wordt getrokken.

Problemen wat betreft het sociaal-emotioneel functioneren van de BSO-leerlingen verwijzen ook naar noden van de ouders. Hierbij wordt gesteld dat velen een duidelijk negatieve houding aannemen naar de school toe en er belangrijke problemen bestaan wat het volgen van de leerlingen door het thuismilieu betreft.

Ook wordt bij de conclusies in de studie aangegeven dat voor de sociale discipline van het PMS-team hier een belangrijke taak weggelegd is. Zij moeten de ouders coachen, zegt men. Deze suggestie is evident en lo-

gisch, maar kan onmogelijk waargemaakt worden met de huidige personeelsbezetting in de PMS-centra. Wil men hierop ingaan dan moet ofwel de sociale discipline van de PMS-centra worden uitgebreid ofwel moet men het school-maatschappelijk werk – en dat staat los van het PMS – meer inschakelen op de scholen.

Het derde punt betreft de leerkrachten en hun moeilijkheden. Bij het onderzoek naar de arbeidssatisfactie van leerkrachten in het BSO, komt men tot een onthutsend hoog percentage onderwijsmensen die er gedemotiveerd bijlopen, die last hebben met tuchtproblemen enzovoort.

Het optimaliseren van de bekwaamheid van de leerkracht in de omgang met groepen zwakbegaafde jongeren, klinkt theoretisch zeer goed en verdient beslist aandacht. Toch ben ik van oordeel dat prioritair en bij hoogdringendheid iets moet worden gedaan aan het afremmen van leerlingen die niet hun plaats hebben in het BSO en aan de relatie ouders-school.

Ik ben ervan overtuigd dat indien deze punten op een beduidende wijze kunnen worden verbeterd, wij een zeer gunstige evolutie tegemoet gaan. Hiermee zeg ik niet dat de problemen van de leerkrachten daarmee zijn opgelost, want er blijft natuurlijk nog de financiële kant.

Uiteraard heb ik hier maar enkele, naar mijn mening toch cruciale aspecten aangeraakt. Voor mij blijft de vraag wat er met deze studie, die toch vijf jaar heeft geduurd en de voorstellen voor het beleid die erin zijn vervat, in concreto zal gebeuren. Ik hoop dat men niet nog eens jaren zal studeren op de voorstellen die in deze studie staan.

De Voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, vanuit onze fractie wensen wij ons aan te sluiten bij de interpellaties die hier door twee collega's werden gehouden, maar wij zullen wel hier of daar een ander accent leggen.

Mijnheer de Minister, wij zijn ver-

Leysen

heugd dat er wetenschappelijk onderzoek gebeurt naar de problematiek van het beroepsonderwijs. Ter zake wens ik aan collega Van Durme te zeggen dat, wanneer men beweert dat er aan dit onderwijs te weinig aandacht wordt besteed, ook de heer Deswaene heel duidelijk heeft gezegd dat de Minister opdracht heeft gegeven om wetenschappelijk onderzoek te doen. Bovendien denk ik dat Minister Coens toch ook bekend staat als de Minister van drie B's, en het beroepsonderwijs toch wel een bijzondere plaats in zijn hart inneemt.

Mijnheer Deswaene, ikzelf ken het beroepsonderwijs van binnenuit en weet dus wat er leeft. Het wetenschappelijk onderzoek is voor de Minister heel belangrijk omdat het kansen biedt om zijn vooropgestelde beleid dienaangaande prioritair gestalte te geven.

Mijnheer de Minister, we zijn er dan ook over verheugd dat u door dit wetenschappelijk onderzoek meer argumenten kon verzamelen om deze groep leerlingen op een betere manier te begeleiden en nieuwere kansen te bieden. Wij vragen uiteraard dat u, zowel op korte als op langere termijn, de initiatieven zou nemen die voortvloeien uit de conclusies van dit wetenschappelijk onderzoek. Net zoals de heer Deswaene zou ik het op prijs stellen indien dergelijke onderzoeken en voorstellen in de Commissie voor Onderwijs kunnen worden toegelicht waarna de commissarissen ze inhoudelijk kunnen bespreken.

Volgens het onderzoek zitten twintig ten honderd van de leerlingen niet op hun plaats en zouden ze technisch onderwijs aankunnen, terwijl vijf ten honderd van de leerlingen naar het buitengewoon onderwijs zou moeten worden georiënteerd. De vraag kan worden gesteld wat er dan verkeerd loopt met de studie-oriëntering. Wat precies de rol van de PMS-centra in dit dossier ? Wat is de rol van de scholen ? Tijdens mijn uiteenzetting naar aanleiding van de begroting heb ik ook verwezen naar de denataliteit. Mijns inziens beïnvloedt deze factor

ook de verkeerde keuze voor een bepaalde richting door sommigen. Wat is de rol van de ouders ? Zij zijn immers niet verplicht om de adviezen van de PMS-centra op te volgen en kunnen hun eigen weg gaan.

De heer Deswaene vroeg of het fenomeen zich in het hele beroepsonderwijs van de verschillende netten voordoe. Zou een studie die nagaat in hoeverre de leerlingen in het AS0 en TSO in de juiste richting zitten, niet interessant zijn ? Het is bekend dat het aantal zittenblijvers toeneemt. Een wetenschappelijk onderzoek zou moeten uitmaken of de uitspraak dat er meer zittenblijvers in het AS0 en TSO voorkomen dan in het beroepsonderwijs juist is. Het lijkt mij belangrijk om in elke onderwijsvorm na te gaan of de leerlingen in die richting thuishoren.

Mijnheer de Minister, het is nodig om inzake het belangrijke probleem van oriëntering een aantal maatregelen te nemen zodanig dat iedereen de kansen krijgt waarop hij of zij recht heeft. Wij verwachten dan ook van u een aantal voorstellen in deze zin. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Baldewijns heeft het woord.

De heer E. Baldewijns (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, namens de SP sluit ik mij graag aan bij de interpellaties van de heren Van Durme en Deswaene in verband met het beroepsonderwijs. Ik zal evenwel geen commentaar geven bij de cijfers, maar eerder de problematiek vanuit een andere hoek bekijken.

Voor degenen die al langer met het beroepssecundair onderwijs begaan zijn, heeft de studie van het Centrum voor Sociaal en Psychopedagogisch Onderzoek – hoe degelijk ook – geen enkel nieuw resultaat opgeleverd. Wij weten al langer dat vele leerlingen niet op hun plaats zijn in dat onderwijs. Wij spreken dan van een verkeerde keuze. Het is echter de vraag of deze kinderen wel echt een keuze hadden.

Vele kinderen uit sociaal-zwakkere milieus komen jammer genoeg vrij-

wel automatisch terecht in het beroepsonderwijs. Dit is het gevolg van het schoolsysteem zelf dat is afgestemd op een middenklasse en haar cultuur. De culturele kloof tussen school en milieu is voor sommigen zo groot dat in de eerste jaren van het lager onderwijs reeds een zekere leerachterstand is opgelopen. Indien deze leerlingen geen extra begeleiding krijgen, cumuleren zij de achterstand en beheersen zij, bij het einde van het lager onderwijs, zelfs basisvaardigheden als lezen en schrijven onvoldoende. Zij belanden dan in de eerste B-klas van het secundair onderwijs.

Dat een groot aantal leerlingen uit sociaal lagere klassen in het BSO terecht komt, heeft ook te maken met subjectieve factoren. Zelfs al beschikken deze leerlingen over voldoende capaciteiten om verder te studeren in een doorstromingsrichting, dan nog gaan zij bijna automatisch naar het beroepsonderwijs.

Het opleidingsniveau van de ouders is hierbij jammer genoeg nog vaak van doorslaggevend belang. Voor kinderen uit arbeidersmilieus lijkt beroepsonderwijs soms minder bedreigend en minder vervreemdend. Dit geldt in nog grotere mate voor de meisjes. Hoewel dit sociale selectiefenomeen niet volledig uit te sluiten is, moet alles in het werk worden gesteld om het tegen te gaan.

In de eerste plaats moet dringend werk worden gemaakt van de democratisering van het basisonderwijs. Het verheugt ons dat de Minister reeds inspanningen heeft gedaan om het systeem van de taakleraar te stimuleren, om deze taakleraar meer consequent aan het werk te zetten in het basisonderwijs. De lagere school legt immers de basis voor verdere vorming en is uitermate belangrijk voor alle leerlingen.

Vervolgens is het van groot belang dat ouders en leerlingen tijdig en uitgebreid worden geïnformeerd over aanleg, studiemogelijkheden en toekomstperspectieven. Speciale aandacht moet gaan naar de studiekeuze van de meisjes waarvoor nog vaak maatschappelijke vooroordelen be-

Baldewijns

staan en waarbij traditionele opvoedingspatronen een rol spelen. Al betwijfel ik de inspanningen van de PMS-centra niet, toch meen ik dat er meer informatie moet worden verstrekt over de systemen van studiebeurzen en over de reële studiekost-, prijs van het secundair onderwijs.

In het BSO zit dan ook nog een categorie leerlingen die in het buitengewoon onderwijs hadden moeten terecht komen. Maar hun ouders hebben ze voor dit onderwijs willen behoeden, omdat ze dat als minderwaardig beschouwen. Ouders beseffen niet altijd dat kinderen met zware leermoeilijkheden beter gebaat zijn met een aangepast onderwijs.

Andere groepen leerlingen belanden in het beroepsonderwijs via het zogenaamde cascadesysteem. Deze leerlingen zijn het slachtoffer van ons prestatiegericht onderwijs en van het negatief etiket dat het beroepssecundair onderwijs vaak jammer genoeg heeft. Het beroepssecundair onderwijs wordt nog vaak beschouwd als die onderwijsvorm die slechts goed is voor leerlingen die geen andere studies aankunnen. Het aantal leerlingen dat bewust heeft gekozen voor het beroepssecundair onderwijs en er zich gelukkig voelt, is in feite uiterst beperkt.

Een herwaardering van het beroeps-onderwijs is noodzakelijk. Wij moeten daarbij vooral denken aan de echte doelstellingen die men in het beroepssecundair onderwijs beoogt. Vertrekkend daarvan moet ook de opleiding van de leerkrachten worden bijgestuurd.

Hiermede, mijnheer de Voorzitter, hebben wij enkele belangrijke aspecten van het beroepssecundair onderwijs belicht. Ik bevestig dat de SP de Minister krachtig steunt bij de bijzondere inspanningen die worden gedaan om de problemen aan de basis weg te werken. Daardoor alleen kunnen de sociaal-culturele achterstanden worden weggewerkt. Wij steunen de Minister ook omdat hij ouders en leerlingen daadwerkelijk informeert. Wij vragen, u tevens mijnheer de Minister, in verband met navor-

ming en opleiding, een bijzonder oog te hebben voor de leerkrachten in het beroepsonderwijs. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, de kwaliteit van de uiteenzettingen compenseert in ruime mate het eerder beperkt aantal geïnteresseerden met betrekking tot het belangrijk thema dat wij bespreken.

Al degenen waarmede wij vele jaren hebben samengewerkt, weten dat het beroepsonderwijs mij zeer nauw aan het hart ligt en dit om sociale redenen. Het onderwijsbeleid moet een sociaal beleid zijn. In het beroepsonderwijs ontmoeten wij de hele problematiek van onze samenleving. Wij kunnen vanuit ons beleid proberen een en ander daaraan te doen en stimulansen geven aan de schoolgemeenschappen. Het gaat hierbij niet alleen om scholen maar ook om ouders, om PMS-centra enzovoort.

Ik dank degenen die met deskundigheid het woord hebben gevoerd. Ik meen het best op de sprekers te kunnen aansluiten door eerst iets te zeggen over het beroepsonderwijs en in het bijzonder over de studie van het CSPO.

Daarna wil ik enige toelichting geven met betrekking tot de verantwoordelijkheid die wij sedert 1981 dragen in verband met het beroepsonderwijs.

Vervolgens wil ik een antwoord trachten te geven op de vragen : wat gaan wij doen met de studies, wat ter bevordering van de kwaliteit van het beroepsonderwijs en wat voor het ondervangen van de sociale problemen ?

Het beroepssecundair onderwijs in Vlaanderen is belangrijk. **(Onderlin-ge gesprekken bij leden van de SP)**

Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij inbeelden dat er in het halfrond interessante gesprekken kunnen plaatsvinden. Ik wil mij echter richten tot de vier sprekers. Ik vraag dat zij aandacht zouden hebben voor mij zoals ik voor hen aandacht heb gehad. Het gaat hier toch om een sociaal probleem.

Het beroepsonderwijs in Vlaanderen telt meer dan 100.000 leerlingen. Dat is 23 procent van het totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs. Zij zijn verdeeld over de diverse netten. Het betreft hoofdzakelijk meisjes, wat een belangrijk gegeven is, want de sociale problematiek komt ook bij die meisjes tot uiting.

Het aantal studierichtingen is zeer groot. In de tweede graad zijn het er 32 en in de derde graad 58. Dat zijn er ruim teveel en dat is niet altijd in het belang van de leerlingen. Wij willen naar meer polyvalente en naar meer toekomstgerichte opleidingen gaan.

Het was en blijft de moeite om ook het wetenschappelijk onderzoek te richten op deze sector. Wij hebben een aantal onderzoeken verricht. Dit is er een van en het heeft terecht veel aandacht gekregen. Ik kan u ook de lijst geven van andere onderzoeken aan andere universiteiten. Aan de RUG werkten wij – netoverschrijdend – ter zake met het Laboratorium voor Ontwikkelings- en Persoonlijkheidpsychologie over beroepsonderwijs, schoolmoeheid, studiemotivering. Ook door het Hoger Instituut voor de Arbeid werden onderzoeken verricht.

Deze studie beperkt zich inderdaad tot het vrij onderwijs, dat toch 63 ten honderd van de populatie in het beroepsonderwijs vertegenwoordigt. Belangrijk in dat net is het feit dat het percentage van meisjes hier nog veel hoger is dan in andere netten, omdat in het vrij onderwijs heel wat onafhankelijke autonome beroepsscholen zijn gegroeid uit de vierde graad enzovoort.

Het CSPO-onderzoek is dus een van de vele studies. Ik ben het met u eens dat wij er moeten naar streven telkens netoverschrijdend te werken, vanuit welk universitair centrum dit ook gebeurt. Wij hebben steeds de grootste zorg aan de dag gelegd om al het potentieel waarover wij beschikken inzake wetenschappelijk onderzoek volwaardig in te schakelen.

Inzake de inhoud zijn er vaststellingen gedaan waarvan men zou kunnen

Coens

zeggen dat ze niet zo nieuw zijn. Het wetenschappelijk onderzoek betekent niet meteen dat er nieuwe spectaculaire resultaten worden geboekt. Het verschaft ons wel een duidelijker beeld van de situatie en een aantal achtergronden kunnen beter worden gesitueerd. Dit is ook hier het geval. Het is verontrustend vast te stellen dat één op vier leerlingen van het BSO niet juist is georiënteerd. Twintig procent zou het technisch onderwijs aankunnen en vijf procent zou beter naar buitengewoon onderwijs worden verwezen. De studie stipt ook aan dat tien procent van de leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs eigenlijk beroepssecundair onderwijs aankan.

Ik wil daarover het volgende zeggen. Het gaat hier algemeen om de problematiek van juiste oriëntering van onze leerlingen, wat met deze studie zeer scherp werd aangetoond. Het probleem is zo mogelijk echter nog ruimer. De collega's hebben gewezen op de verantwoordelijkheid van de scholen en de PMS-centra. Het gaat hier om een maatschappelijk probleem, want ook de ouders zijn hierbij betrokken. Wij maken hen geen enkel verwijt, want het probleem is gewoon maatschappelijk en cultureel bepaald.

Hun eigen maatschappelijke positie heeft een weerslag op de studierichting van hun kinderen. Dat is juist het drama, in beide richtingen. Ouders uit beter gesitueerde kringen mikken vaak te hoog voor hun kinderen, wat niet in hun belang is. De kinderen komen daardoor vaak in een cascadesysteem terecht waardoor ze later ongelukkig zijn in hun opleiding, omdat ze nooit het goede spoor hebben gevonden om hun capaciteiten ten volle te ontplooiën.

Ouders uit sociaal achteruitgestelde groepen hebben vaak te weinig belangstelling en worden onvoldoende gestimuleerd om een positieve keuze te maken voor hun kinderen en kiezen gemakshalve te laag. Hun kinderen krijgen daardoor te weinig kansen om hun potentiële capaciteiten te ontwikkelen. De structuur van de

scholen, hun concurrentiële positie en de band school-PMS speelt hierin natuurlijk ook een grote rol, maar het probleem gaat veel dieper. Met u allen en met alle verantwoordelijken moeten wij daar aandacht blijven aan besteden. Er is nog veel te doen. Ik maak mij soms grote zorgen over de onvoldoende belangstelling voor het onderwijs in het algemeen en in het bijzonder voor de studieoriëntering, -keuze en -begeleiding.

Uit een onderzoek in een bepaalde school blijkt dat leerlingen in het secundair onderwijs – tweede graad nog gemiddeld een drietal uren per week studeren. Ik vraag mij af waartoe dat moet leiden, te meer als men weet hoeveel uren per dag dezelfde kinderen televisie kijken.

Het secundair onderwijs tracht een zo algemeen mogelijke vorming te verschaffen, ook voor hen die technisch en beroepsoponderwijs volgen, maar hoe kunnen die kinderen – straks volwassenen – voortgezet onderwijs aan, laat staan in het maatschappelijk leven volwaardig functioneren ?

Wij mogen niet ziende blind zijn voor hetgeen gebeurt. Wij falen met zijn allen, in het bijzonder de ouders in hun verantwoordelijkheid de studiefase positief te begeleiden, maar wellicht ook de scholen. Ik verwijt niemand iets, doch constateer met droefenis vanuit een diepe sociale bewogenheid dat wij de verkeerde weg opgaan en dat wij die tol later zullen betalen en veel geld zullen moeten spenderen om de kwalificatie van onze mensen te bevorderen, wanneer zij later in het beroepsleven zullen terechtkomen en daar ook zullen falen. Zij zullen dan opnieuw moeten worden georiënteerd met veel meer middelen dan deze die wij nu aan ons leerplichtonderwijs besteden, niet in het minst aan het beroepsoponderwijs.

Ik stuur geenszins verwijten naar onze leraars. Zij kennen een enorme inzet ten opzichte van de leerlingen die in een moeilijke situatie moeten werken. Ik meen echter dat wij ze nog beter zouden kunnen voorbereiden op hun taak, dat zij recht hebben op meer en positieve waardering van

hun collega's uit de andere onderwijsvormen die vaak neerkijken op het beroepsoponderwijs. Dat is immers de realiteit. Het ASO heeft een hoge standing, het technisch oponderwijs kent ook nog een brede waardering, althans een aantal richtingen, en het BSO heeft een bepaalde sociale kwalificatie. Dat zijn aspecten die inwerken op de motivering van de leraars. Ik aanvaard dus geenszins de bewering dat de leraren gedemotiveerd zijn. Sommigen zijn dat misschien wel, maar dat bestaat in elke beroeps categorie. Het is natuurlijk dramatisch wanneer leraren gedemotiveerd en schoolmoe zijn ten aanzien van kinderen die sowieso . . .

De heer J. Sleenckx : Wanneer leraars gedemotiveerd zijn dan moeten wij in de eerste plaats zoeken naar het waarom.

Minister D. Coens : U heeft blijkbaar niet goed geluisterd, mijnheer Sleenckx. Ik heb pas gezegd dat ik niet aanvaard dat men stelt dat de leraars gedemotiveerd zijn. Sommigen zijn dat misschien wel en wij doen al het mogelijke om de oorsprong ervan op te sporen. Ik heb daarover een studie gemaakt. Trouwens het belangrijkste deel van het boek dat ik heb laten publiceren handelt over de herwaardering van de leraren. Ik heb het daarin precies gehad over de oorzaken van de demotivering en over de eventuele middelen om die te verhelpen. Ik neem aan dat u mij ervan ontslaat daarop nu in te gaan. Het is evenwel fout te zeggen dat in het beroepsoponderwijs de leraren minder gemotiveerd zouden zijn dan in andere onderwijsnetten. Overigens beklemtoon ik dat zij in het algemeen niet gedemotiveerd zijn, maar spijsmoelijkheden toch altijd de kracht en de bezieling opbrengen om er het beste van te maken.

Het gaat echter ook om de samenwerking en de brede maatschappelijke waardering van hun opdracht. Voor mij is de problematiek van de waardering van de leraars er één van waardering van het onderwijs tout court en die komt in het gedrang. Wij hebben andere waarden naar voren geschoven en hoger geplaatst dan wel die van opvoeding, opleiding en vor-

Coens

ming van onze jongeren. Dat de leraars dan ook niet voldoende waar-dering krijgen is een gevolg daarvan.

Waar het op aankomt is dat de ouders daarbij worden betrokken. Men moet niet komen aandragen met het argument dat de ouders niet zijn geïnteresseerd. Het is onze verantwoordelijkheid uit eigen beweging de stap te zetten naar de ouders toe en meer bepaald ook naar de cruciale figuur van de klastitularis die in eer dient hersteld. Niet de vele leraars afzonderlijk kunnen daar iets aan doen. Maar zij moeten in teamverband kunnen werken en een van hen moet duidelijk herkenbaar zijn voor de leerlingen, die nood hebben aan een leidende figuur.

Verder moeten we erop toezien dat de overstapmogelijkheden in het secundair onderwijs worden verbeterd vandaar het sociaal belang van een aangepaste soepele structuur. Ook dat is een sociaal probleem. Hierover zullen wij binnenkort nog van gedachten kunnen wisselen ter gelegenheid van de voorbereiding van het decreet. Wij zullen dan samen tot de kern van het onderwijsdebat kunnen doordringen, waardoor ook alle andere problemen aan bod zullen komen.

Wij moeten weten wat wij willen investeren in het onderwijs voor de Vlaamse leerplichtigen van twaalf tot achttien jaar en voor welke samenleving wij hen willen bekwamen en versterken.

Mijnheer Van Durme, het lerarentekort is geen specifiek probleem van het beroepsonderwijs. Het komt ook in beperkte mate voor in andere onderwijsvormen en meer bepaald in sommige regio's. Men mag niet veralgemenen. Het is natuurlijk utopisch te denken dat er geen werkloze leraren meer zouden zijn.

Herscholing of heroriëntering naar andere opdrachten in of buiten het onderwijs moeten ook hier een oplossing brengen. Ik hecht niet zoveel geloof aan de noodkreet over het lerarentekort. Wel zijn er specifieke moeilijkheden.

Wanneer men zegt dat de leerlingen gedemotiveerd zijn, moet ik dat relativeren. Tijdens mijn wekelijkse bezoeken aan verscheidene scholen tref ik vaak de meest gemotiveerde leerlingen aan in het beroepsonderwijs, omdat zij al doende leren. Wij hebben daar een eigen pedagogie opgebouwd. Dat is zeer interessant. Ik beschik over de cijfers van het spijbelen en het is niet juist dat dit meer voorkomt in het beroepsonderwijs. Het is een zeer complexe zaak.

Mijnheer Deswaene, u draagt ter zake veel verantwoordelijkheid en ook u is trots over wat wij in de loop der jaren hebben verricht. Zo denk ik aan : de oprichting van de stuurgroep vernieuwing beroeps- en secundair onderwijs in 1982 ; oprichting van de Hoge Raad Technische- en Beroeps- onderwijs in 1985, waar iedereen is vertegenwoordigd en waar belangrijk werk wordt verricht in de grootste eensgezindheid over alle netgrenzen heen. Ik wordt er soms van beschuldigd niet altijd alles te hebben gedaan, meer bepaald voor het Gemeenschapsonderwijs. Men moet weten dat de vernieuwingsexperimenten in het beroepsonderwijs onbestaande waren in het Rijksonderwijs, maar reeds jaren bestonden in het vrij onderwijs. Wij hebben ze in alle onderwijsnetten ingevoerd en bevorderd in een geest van samenwerking.

Overall waar de sociale problematiek in het gedrang is moet men alle krachten bundelen. Het gaat over onze jongeren en hun toekomst en meteen ook over een belangrijk segment van de toekomstige actieve bevolking van Vlaanderen.

Veel aandacht werd besteed aan de integratie van vakken en aan de begeleiding van de leraren uit het beroepssecundair onderwijs door externe begeleiders met ervaring in die sector.

Voor het projectonderwijs werd in een extra omkadering voorzien.

Er werden na het vierde en na het zevende jaar beroepssecundair onderwijs gehomologeerde getuigschriften ingevoerd.

Door de verlenging van de leerplicht werd ook de invoering van deeltijds beroepsonderwijs mogelijk.

Wat gedaan is is goed en het functioneert. Wat kunnen wij nog doen om het nog beter te maken ? Daarvoor zijn dit rapport en andere onderzoeken belangrijk, evenals dit debat met de suggesties en de kritiek van de leden van de Vlaamse Raad. Wij kunnen niet genoeg doen om dit onderwijs kwalitatief te verbeteren.

Eerst zijn er maatregelen voor de leerlingen. Er dient een bijzondere leerlingencoëfficiënt te worden ingevoerd die uitgaat van de lessentabellen van het beroepssecundair onderwijs. Bij de toekenning van het lesurenpakket aan de school dient het BSO beschermd te worden. U weet dat de scholen graag vrij over alles beschikken. Wij zijn daar niet tegen, maar wij moeten er wel voor zorgen dat de sociale prioriteiten worden geëerbiedigd. Het is noodzakelijk beroepsprofielen uit te tekenen met aangepaste opleidingsprofielen. Ook voor BSO-leerlingen is leerplanontwikkeling dus zeer belangrijk. Dat is netoverschrijdend en moet worden geïntroduceerd in het technisch en in het beroepsonderwijs.

Ten tweede zijn er maatregelen ten behoeve van de leraren. Bij de opleiding dient te worden gekozen voor de integratie van de algemene vakken, speciaal voor de leerlingen van het beroepssecundair onderwijs, met stages onder leiding van ervaren leraren BSO. Er dient werk te worden gemaakt van navormingsprojecten. Lesgeven in het beroepssecundair onderwijs mag beschouwd worden als een moeilijke opdracht, waarvoor dus een andere en soepeler prestatie-regeling mogelijk moet zijn.

Ten slotte moeten ook de inspectie- en begeleidingsdiensten aandacht hebben voor de eigenheid van het beroepsonderwijs.

Kortom, wij zullen de richting die wij sinds jaar en dag volgen verderzetten, in samenwerking met eenieder en vanuit een positieve benadering van de leraren ten aanzien van de meer dan 100.000 Vlamingen die thans beroepsonderwijs volgen. Zij moeten dit onderwijs kunnen volgen, wij moeten dit voor hen mogelijk maken en hen ondersteunen door een innoverend beleid.

Coens

Ik voel mij vanuit alle fracties gesteund om daaraan absolute prioriteit te geven. Ik dank u voor uw aandacht, voor uw betrokkenheid en voor uw deskundige inbreng.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de opmerkingen van het Rekenhof betreffende het cumuleren van expansiesteun met de fiscale voordelen van coördinatiecentra

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Geysels tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de opmerkingen van het Rekenhof betreffende het cumuleren van expansiesteun met de fiscale voordelen van coördinatiecentra.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Regering, collega's, vooraleer mijn interpellatie aan te vatten, wil ik het volgende beklemtonen.

Mijn interpellatie is gericht aan Minister Geens en aan Minister van Economie De Batselier. Ik betreurt dat de heer Geens hier zelf niet aanwezig is, niet omdat collega De Batselier niet over de intrinsieke kwaliteit zou beschikken om het dossier te verdedigen, in tegendeel, maar omdat twee derde van de interpellatie aan de heer Geens zelf is gericht in zijn hoedanigheid van en Voorzitter

en verantwoordelijke voor de sector Economie tijdens de vorige legislatuur.

Ik wens hier uitdrukkelijk te zeggen dat ik deze houding niet correct vind. Zij getuigt van een gebrek aan eerbied voor het Vlaamse Parlement.

De afwezigheid van de heer Geens zal dus de taak van Minister De Batselier hier niet vergemakkelijken, vermits dit dossier is ontstaan tijdens de periode waarin de heer Geens de verantwoordelijkheid droeg.

Collega's, het dossier heeft betrekking op een aantal opmerkingen van het Rekenhof. Zoëven heeft collega Verhaegen hulde gebracht aan het belang en de betekenis van het Rekenhof voor het Parlement als wetgevende en controlerende instantie.

Bij het lezen van het laatste boek van het Rekenhof, nummer 146, kwam er een dossier naar voren waarbij, na verdere informatie-inwinning, bleek dat het hier gaat om een blunder, in de eerste plaats een blunder van de heer Geens.

Dit dossier betreft, en ik citeer letterlijk uit het verslag van het Rekenhof : „De ongeoorloofde cumulatie van rentetoelagen en kapitaalpremies met de fiscale voordelen die voortvloeien uit de wetgeving op de coördinatiecentra, gaf aanleiding tot talrijke opmerkingen van het Hof. De reglementering schrijft immers de uitsluiting van expansiesteun voor van zodra een onderneming zich kan beroepen op een coördinatiecentrum ter financiering van haar investeringen. De betrokken ondernemingen werden bij de toepassing van die uitsluitingsmaatstaf vaak ongelijk behandeld, vooral waar het de bepaling van de einddatum van subsidiëring betreft”.

Dat is een opmerking van het Rekenhof over deze problematiek. Het gaat over het cumuleren van de voordelen van de coördinatiecentra via het nationaal beleid en over expansiesteun via het Vlaamse Gewest.

Het gaat voor een gedeelte over de uitvoering van het volmachtenbesluit nummer 187 van 30 december 1982

op de coördinatiecentra. De SP citeerde toen in een aantal persconferenties de cijfers van de Nationale Bank. Volgens de Nationale Bank zou de tienjarige looptijd van het koninklijk besluit de schatkist 50 miljard kosten.

Als men aan de betrokken nationale Ministers echter een exacte berekening vraagt van de resultaten van de coördinatiecentra, dan beperkt men zich in het antwoord tot het aangeven van tendensen en onnauwkeurige grootheden.

Onlangs deed de Nationale Bank de rekenoefening van 1987 nog eens over en kwam tot een verlies voor de schatkist voor dit jaar van tien miljard.

De tewerkstelling, gecreëerd via de coördinatiecentra kan – eufemistisch gezegd – bescheiden worden genoemd.

Naargelang de bron, het VEV of de studiedienst van de vakbonden, wordt er over de cijfers gediscussieerd, maar men is het er in elk geval over eens dat de toelage per arbeidsplaats via de coördinatiecentra tot vijfmaal hoger ligt dan een normale, gemiddelde investeringstoelage via de expansiewetten.

Het is niet verwonderlijk dat, gezien de grote voordelen, er heel wat coördinatiecentra uit de grond werden gestampt. Volgens de jongste cijfers van het VEV zijn er ongeveer 220 erkende centra in België, die bijna 45 procent van de totale investeringen voor hun rekening nemen. Niet alleen de Groenen hebben problemen gehad met dit volmachtenbesluit, ook de SP sprak van fiscale paradijzen.

Het is lang niet de bedoeling hier de discussie omtrent de coördinatiecentra te voeren, aangezien dit een nationale bevoegdheid is. Het is wel de bedoeling de achtergrond te schetsen waarin het door het Rekenhof gestelde probleem moet worden gesitueerd.

Uit de cijfers en berekeningen van het Rekenhof blijkt nu dat een aantal ondernemingen die reeds van de ui-

Geysels

terst gunstige fiscale voordelen van de coördinatiecentra kunnen gebruik maken, er bovendien nog in gelukt zijn 298 miljoen expansiesteun van de Vlaamse Regering los te krijgen. Het gaat hier om 9 bedrijven die behoren tot een erkend coördinatiecentrum, die behoren tot de grote industriële concerns en allerm minst als ondernemingen in moeilijkheden kunnen worden gecatalogeerd. Met andere woorden er zijn heel wat vragen te stellen naar de politieke en economische opportuniteit om juist deze bedrijven, op het moment dat er over elk miljoen in het overheidsbudget moet worden gediscussieerd, nog een extra stimulans te geven.

Maar niet alleen politiek, ook formeel-juridisch klopt het hier blijkbaar niet. Want volgens het Rekenhof – bevestigd door Minister Geens in een brief aan het Rekenhof – is er een richtlijn uitgevaardigd die bepaalt dat er in het Vlaamse Gewest geen cumulatie mogelijk is tussen de expansiesteun en de FRV-voordelen voorzien in de wetgeving op de coördinatiecentra.

Niettegenstaande die richtlijn heeft Minister Geens die toen verantwoordelijk was, gemeend te moeten afwijken van zijn eigen richtlijn en de negen bedrijven steun te moeten verlenen.

Ik ga de verschillende bedragen en de bedrijven niet opsommen. Zij zijn gekend, maar ik wil er wel één bedrijf uitlichten omdat het een pikant detail betreft, namelijk Philips Petroleum. Over dit bedrijf kan men van mening verschillen, maar waar wij het over eens zijn, is dat dit bedrijf geen ecologische bijdragen heeft geleverd tot het Vlaamse landschap. Philips Petroleum heeft niet alleen gebruik kunnen maken van de voordelen van een coördinatiecentrum, maar heeft ook nog van het Vlaamse Gewest een cadeautje gekregen van 7,3 miljoen voor zijn zetel in Tessenderlo.

Dat is ongeveer het bedrag dat nodig was voor de onteigeningen in de Hofstraat. Ik betwijfel of de belastingbetaler weet wie die onteigeningen feitelijk betaald heeft. Op basis van die

bedenkingen heeft het Rekenhof op de eerste plaats geweigerd om zijn visum te geven voor een aantal dossiers. Het Hof kwam tot de zeer belangrijke conclusie dat door de handwijze van de Executieve en ik citeer : „Het gelijkheidsbeginsel werd overtreden omdat de uitvoering van deze individuele dossiers een meer-voudige toepassing is van eenzelfde uitsluitingsprincipe, namelijk een verbod op cumulatie van FRV-voordelen en expansiesteun”.

Het Rekenhof is zeer concreet en duidelijk wat betreft zijn besluiten, namelijk een overtreding van het gelijkheidsbeginsel. Samengevat komt het erop neer dat noch politiek, noch juridisch, noch formeel de toekenning van deze expansiesteun aan de genoemde ondernemingen te rechtvaardigen valt.

Tot zover de feiten en opmerkingen met betrekking tot de vorige legislatuur en de verantwoordelijkheid van de heer Geens. Jammer genoeg is hij hier niet aanwezig en ik weet nog steeds niet waarom.

In de huidige Executieve is Minister De Batselier verantwoordelijk voor de economie. Hij heeft te kennen gegeven dat hij de criteria voor het toekennen van expansiesteun zal herzien en strikter toepassen. In een begeleidend document bij de begroting van 1990 schrijft de Minister dat een onderneming die behoort tot een groep met een coördinatiecentrum geen rechtstreekse expansiesteun wordt toegekend en dat het principe van niet-cumuleerbaarheid strikt wordt toegepast.

Dit zijn duidelijke uitspraken die ook verschillen van het standpunt van zijn voorganger en huidige collega, de heer Geens. Nochtans maakt de Minister in een brief aan het Rekenhof melding van een mogelijke uitzondering op deze richtlijnen. Cumulatie is toegelaten als er een minimumcreatie van 25 arbeidsplaatsen is en de toelage per arbeidsplaats 1,5 miljoen niet overschrijdt. Ook over de economische opportuniteit van deze uitzonderingen kregen we graag informatie.

Mijnheer de Voorzitter, ik kom tot een conclusie. Na mijn bezoek aan

het Rekenhof en het inzien van de dossiers en de briefwisseling ter zake is het minste wat ik kan zeggen dat dit een uitermate onfris dossier is. Dit is een dossier dat zowel vanuit politiek als juridisch oogpunt aan alle kanten rammelt.

Dit is een dossier waarbij aan de bedrijfsweld moet worden uitgelegd waarom bepaalde ondernemingen wel een gunstig uitzonderingsregime krijgen en andere niet, waarbij aan de publieke opinie duidelijk moet worden gemaakt waarom bepaalde groepen actie moeten voeren om te verkrijgen dat 500 miljoen besparingen in de werkloosheidssector worden ingetrokken, terwijl anderzijds ondernemingen, die niet in moeilijkheden verkeren en reeds buitengewoon gunstige fiscale maatregelen genieten, nog een extraatje moeten krijgen.

Mijn eerste reeks vragen is gericht aan de heer Geens. Waarom werden, in tegenstelling met de richtlijn van de Voorzitter van de Executieve, toch kapitaalpremies en/of rentetoe-lagen aan negen vennootschappen toegekend ? Welke criteria werden gehanteerd om deze vennootschappen de bovengenoemde cumulatie-voordelen toe te kennen ? Werden de aanvragen voor deze steun door de bedrijven zelf ingediend ? Hebben nog andere bedrijven, behorend tot een coördinatiecentrum, dergelijke aanvragen ingediend ? Zo ja, op basis van welke criteria werden deze aanvragen dan behandeld en eventueel geweigerd ?

Welke richtlijnen hanteren de huidige Minister en de Executieve op het ogenblik bij het behandelen van aanvragen van vennootschappen en/of projecten die deel uitmaken van een coördinatiecentrum ? Werden reeds toelagen verstrekt op deze nieuwe basis ? Zo ja, wat is dan het prioritair criterium om toch de toestemming voor cumulatiesteun te verlenen ?
(Applaus bij AGALEV)

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, wij wensen eerst te benadrukken dat de CVP-

De Roo

fractie volledig achter het beleid staat dat de Voorzitter van de Executieve heeft gevoerd toen hij Gemeenschapsminister van Economie was. Het is van groot belang dat bedrijven die in aanmerking komen voor nationale fiscale steun maximaal in die richting worden gestuurd om aldus de middelen van het Expansiefonds te kunnen aanwenden voor andere bedrijven. Daarbij moet er ook over worden gewaakt dat interessante investeringsprojecten niet verloren gaan voor Vlaanderen. Wij zijn er ons van bewust dat dit geen gemakkelijk opdracht is.

Wat nu het probleem van de cumulatie van expansiesteun met fiscale voordelen van de coördinatiecentra betreft, moet ik erop wijzen dat het koninklijk besluit nummer 187 tot stand is gekomen op een ogenblik dat de niet-cumulatie niet duidelijk was geregeld. Dit is van essentieel belang.

Ik vestig er uw aandacht op dat wij gekant zijn tegen de cumulatie van expansiesteun enerzijds en van fiscale voordelen van de coördinatiecentra anderzijds.

Sedert 1 juli 1988 is er in feite geen discussie meer mogelijk. Vanaf die datum werd in de expansierichtlijnen een specifieke regeling ingebouwd waardoor investeringen van groepen met een coördinatiecentrum worden uitgesloten van expansiesteun. Zij kunnen enkel tewerkstellingssteun genieten.

Het is misschien een pikant detail dat men die problemen niet maakt in Wallonië. Daar wordt cumulatie van expansiesteun met fiscale voordelen van de coördinatiecentra probleemloos toegepast. Deze beleidslijn werd vroeger ook in Vlaanderen gevolgd. Om gemotiveerde redenen werden negen uitzonderingen toegestaan waarover hier wordt geïnterpelleerd. Dit gebeurde in een overgangperiode waarin het de bedoeling was na te gaan wat de invloed was van de wetgeving op de coördinatiecentra op het bedrijfsleven in Vlaanderen. Daarbij moet worden opgemerkt dat er toen geen wettelijk verbod be-

stond van cumulatie van subsidiaire met fiscale steun. Wij hebben geen moeite met deze dossiers die trouwens door het Rekenhof werden geïnterpelleerd. Toch wensen wij een aantal aanbevelingen te doen wat het beleid betreft.

Wij moeten streven naar een gezond investeringsklimaat. Bij de overheidssteun moet een onderscheid worden gemaakt tussen grote ondernemingen enerzijds en KMO's anderzijds. Deze laatste staan met het oog op 1992 voor grote uitdagingen. De overheid heeft ten opzichte van de KMO's een belangrijke ondersteunende taak te vervullen.

De discussie die op nationaal vlak werd gevoerd over de verlaging van de roerende voorheffing ging ook gepaard met een discussie over de fiscale voordelen van de coördinatiecentra. Ik durf te stellen dat de fiscale voordelen die nu nog bestaan bij de coördinatiecentra overdreven zijn. De meningen zijn daarover uiteraard verdeeld. Toch willen wij verwijzen naar het verslag van de Kamercommissie voor de Financiën waaruit blijkt dat coördinatiecentra, naast het stelsel van de fictieve roerende voorheffing, nog tal van andere voordelen genieten. Ik ga ze niet opsommen aangezien mijn spreektijd beperkt is.

Het huidige beleid van uitsluiting van expansiesteun voor bedrijven die werken met coördinatiecentra moet onverminderd worden verdergezet.

Ik vestig er de aandacht op dat de SERV een aantal aanbevelingen heeft gedaan in verband met de toepassing van de expansiewetgeving voor de grote ondernemingen, die pleiten voor een grotere openheid. Ik meen dat wij ons hierbij in ruime mate kunnen aansluiten.

Het uitgangspunt van het economisch expansiebeleid moet – naar mijn gevoel – het volgende zijn : het stand brengen van een gunstig bedrijfsklimaat dat bijdraagt tot economische welvaart van heel Vlaanderen, van iedere burger, in iedere streek van Vlaanderen en dit in volle openheid en correctheid.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, zoals de interpellant terecht opmerkt, betreft het beslissingen genomen tussen 1985 en 1987 toen Voorzitter Geens, tevens Gemeenschapsminister voor Economie, bevoegd was voor de economische expansiewetgeving.

Toch meen ik de heer Geysels te moeten wijzen op het feit dat de juridische grondslag van de coördinatiecentra reeds werd gelegd op 30 december 1982, ingevolge het koninklijk besluit nummer 187.

Wettelijk bestaat nergens een bepaling dat een onderneming, behorend tot een groep met een erkend coördinatiecentrum, wordt uitgesloten van de voordelen van de expansiewetgeving. Getuige hiervan is dat in Wallonië deze twee soorten van steunverlening perfect worden gecumuleerd. Ook in Vlaanderen bestond er in de eerste jaren geen cumulatieverbod.

Dit cumulatieverbod werd door Voorzitter Geens trapsgewijze ingevoerd tussen begin 1985 en 30 juni 1988. Aan dit cumulatieverbod heb ik mij heel strikt gehouden.

Voor een absoluut cumulatieverbod kunnen volgende redenen worden aangehaald. Ten eerste, om de Vlaamse bedrijven van meestal kleinere dimensie niet te zeer te benadelen ten opzichte van de multinationale groepen die wel voldeden aan de gestelde voorwaarden om een coördinatiecentrum op te richten.

Ten tweede, om budgettaire redenen. Immers het expansiebudget is de voorbije jaren niet toegenomen, hoewel het aantal en de kapitaalintensiviteit van de investeringsprojecten wel is aangegroeid. Dit noopt tot een hogere mate van selectiviteit. Dit betekent eveneens dat men er geen andere elementen moet aan toevoegen.

Ten derde, de moeilijkheid van controle van de opgelegde clausules. zij bepaalden dat wanneer werd genoten van het voordeel van de fictieve roerende voorheffing de expansiesteun niet zou worden uitbetaald ; ja zelfs, dat hij zou worden teruggevorderd.

De Batselier

Een bij komende moeilijkheid was dat, van geval tot geval, de terminologie van deze clausules werd gewijzigd. Er was sprake van de oprichting van het coördinatiecentrum of van erkenning van het coördinatiecentrum, soms zelfs van operationeel worden van het coördinatiecentrum. Soms was sprake van niet-toekenning of niet-uitbetaling van de steun, soms zelfs van terugvordering van de uitbetaalde steun. Onder welke vorm deze clausules ook werden gebruikt, ze hadden steeds tot doel de cumulatie van beide vormen van steun uit te sluiten.

De richtlijnen tot toepassing van de economische expansiewetgeving zijn door mijn voorganger op het Departement Economie dan ook meermaals aangepast. Dit proces ging van volledige cumuleerbaarheid van beide vormen van steun, over de niet-cumuleerbaarheid, dit wil zeggen dat wanneer voor de investeringen werd genoten van het fiscale voordeel van de fictieve roerende voorheffing de expansiesteun niet zou worden uitbetaald tot het van kracht worden van het systeem zoals wij het nu kennen : het feit dat een onderneming behoort tot een groep met een erkend coördinatiecentrum is een voldoende voorwaarde om de expansiesteun te weigeren. De vraag naar de financiering van deze investeringen en naar het al dan niet genieten van de fictieve roerende voorheffing stelt zich hierdoor niet meer. Ik herhaal nogmaals dat ik mij aan deze regel tot hiertoe steeds heel resoluut heb gehouden.

De gevallen aangehaald door interpellant Geysels situeren zich in de periode van progressieve invoering van de algehele uitsluiting.

In het kort wil ik de verschillende gevallen even aanhalen.

Eén, de NV Mirodan, lid van de Glaverbel-groep. De beslissing werd genomen ingevolge de clausule dat voor het gedeelte van het programma waarvoor een beroep zou worden gedaan op het coördinatiecentrum geen expansiesteun zou worden toegekend. Deze beslissing was correct genomen in werd ook correct uitgevoerd.

Twee, de NV 3-M Belgium. Op het ogenblik van de beslissing beschikte deze onderneming over geen coördinatiecentrum. De steun werd dan ook toegekend zonder bijkomende clausule. Het coördinatiecentrum van 3-M werd opgericht nadat het programma was gerealiseerd. De beslissing was bijgevolg correct.

Drie, ITT Industries Belgium, afdeling Nova te Tongeren. De beslissing werd genomen ingevolge de clausule dat er geen cumulatie van beide vormen van steun mogelijk is. Aangezien Nova op het ogenblik van de beslissing behoorde tot de groep Bell Telephone, er evenwel reeds onderhandelingen waren over een eventuele overname door ITT, werd het project niet gefinancierd via het coördinatiecentrum van Bell. De beslissing, zowel als de uitvoering ervan, is correct verlopen.

Vier, ook Jacobs-Suchard te Wieze is een typisch overgangsgeval. Het coördinatiecentrum van de groep werd opgericht na indiening van het dossier, maar vóór de beslissingsdatum ervan. Deze werd dan ook genomen met de clausule dat cumulatie van beide steunvormen niet mogelijk is. De uitbetaling voor dit dossier werd pas verricht nadat de economische inspectie ter plaatse heeft vastgesteld dat het programma niet werd gefinancierd via het coördinatiecentrum.

Zoals u ziet zijn het altijd beslissingen die correct worden genomen, conform de richtlijnen die op dat ogenblik in voege zijn. Maar de richtlijnen verschillen tussen 1985 en 1988.

Vijf, Dupont Engineerd Parts te Mechelen. Noch op het ogenblik van de indiening van het bundel, noch op het moment van de beslissing beschikte Dupont over een coördinatiecentrum. Hier in dit geval is misschien wel de fout begaan dat de meermaals geciteerde clausule, namelijk dat in het geval dat zou worden genoten van het fiscaal voordeel van de fictieve roerende voorheffing de expansiesteun niet zou worden uitbetaald, niet werd gehanteerd. Het coördinatiecentrum dat werd opgericht, wordt niet gebruikt voor financiële dienst-

verlening aan de leden van de groep. Er is hoe dan ook in de praktijk geen cumulatie geweest.

Zes, Philips Petroleum Chemicals. Hoewel Philips Petroleum beschikte over een coördinatiecentrum – zelfs het eerste dat ooit werd erkend –, werd de clausule niet vermeld. Dit dossier werd dus duidelijk niet beslist op dezelfde wijze als de andere projecten. Mijns inziens is in dit geval duidelijk sprake van, zoals het Rekenhof het noemt, een meerduidige toepassing van de richtlijnen.

Toch weze opgemerkt dat het voordeel van de fictieve roerende voorheffing niet werd genoten. De moedermaatschappij had in 1986 zojuist het hoofd moeten bieden aan een raider in de VS zodat diende gefinancierd met de cash-flow, gerealiseerd in Tessenderlo.

Zeven, Philips Industries NV. Het betreft meerdere dossiers. Voor het dossier beslist in 1984 was geen clausule voorzien. Immers de niet-cumuleerbaarheid gold toen nog niet. De dossiers beslist in 1985, toen het hebben van een coördinatiecentrum nog niet werd gesanctioneerd maar wel het gebruik ervan, bevatte de gebruikelijke clausule.

Acht, Siemens NV. De investeringsprogramma's van Siemens betreffen het verrichten van research voor de Siemens Groep. Aangezien deze immatriële activa het jaar zelf tegen 100 ten honderd worden te gelde gemaakt, dienen ze boekhoudkundig te worden afgeschreven tegen 100 ten honderd. In dit geval kan niet worden genoten van de fictieve roerende voorheffing. Er bestaat met andere woorden een boekhoudkundig-juridische onmogelijkheid om te genieten van het voordeel van de fictieve roerende voorheffing.

Negen, Volvo Europe Car NV. Ook hier werd de voorziene clausule gehanteerd. De toegekende steun werd enkel uitbetaald voor de investeringen gerealiseerd vóór de erkenningsdatum van het coördinatiecentrum.

Als besluit kan ik zeggen dat het allemaal overgangsgevallen zijn, lopende over drie jaar. Er kan worden ge-

De Batselier

steld dat dit een lange periode is en het is begrijpelijk dat heel wat briefwisseling daaromtrent werd gewisseld met het Rekenhof. Het Rekenhof heeft op mijn vraag, nadat ik mij bereid had verklaard om een algemene lijn van niet-cumuleerbaarheid van de voordelen eenduidig toe te passen, deze dossiers geïmagineerd.

Voor de dossiers, tot stand gekomen na 17 oktober 1988 – waarop geen belofte van vroeger meer rustte – kan ik zeggen dat alle beslissingen op eenduidige wijze werden toegepast. Vandaag nog worden dossiers afgehandeld die in 1987 zijn gestart – soms omtrent belangrijke firma's – waarvan de uitbetaling nog moet worden geregeld conform een beslissing van mijn voorganger. Voor de dossiers sinds 18 oktober 1988 pas ik de huidige richtlijnen toe.

Alle dossiers worden behandeld in toepassing van de actueel geldende richtlijnen. Dit wil zeggen dat deze projecten enkel in aanmerking komen voor fiscale stimulering onder de vorm van vrijstelling van de onroerende voorheffing gedurende maximum 5 jaar en het verrichten van versnelde afschrijving voor zover de investeringen gebeuren in de provincie Limburg.

Tevens kan ik u meedelen dat deze projecten in aanmerking komen voor de expansiesteun, die wordt toegekend op basis van de meertewerkstelling, die ingevolge het investeringsproject wordt gecreëerd. In de ontwikkelingszones kan aldus een steun van maximum 6 ten honderd van het aanvaarde investeringsbedrag worden toegekend; in de andere gebieden bedraagt deze steun maximum 4 ten honderd. Voorwaarde is evenwel dat minstens 25 bijkomende betrekkingen worden gecreëerd. De toegekende steun kan ook niet meer dan 15 miljoen frank per arbeidsplaats bedragen. Deze richtlijn wordt volledig toegepast, zelfs met een soms pijnlijke nauwkeurigheid. Tot hiertoe hebben wij ter zake nog geen enkele opmerking van het Rekenhof gekregen.

Gezien evenwel het soms heel dyna-

mische karakter van de aandeelhoudersstructuur in een bedrijf, die van dag tot dag kan wijzigen en die op het ogenblik van de uitbetaling – dit wil zeggen, de visering van de ordonnantie door het Rekenhof – heel verschillend kan zijn van deze op het ogenblik dat het dossier werd ingediend of dat de beslissing werd genomen, moet ik hieraan voorzichthelshalve toevoegen dat analoge opmerkingen van het Rekenhof niet steeds kunnen worden uitgesloten. Dat kan enkel gebeuren wanneer er een wijziging is bij de aandeelhouders van een coördinatiecentrum.

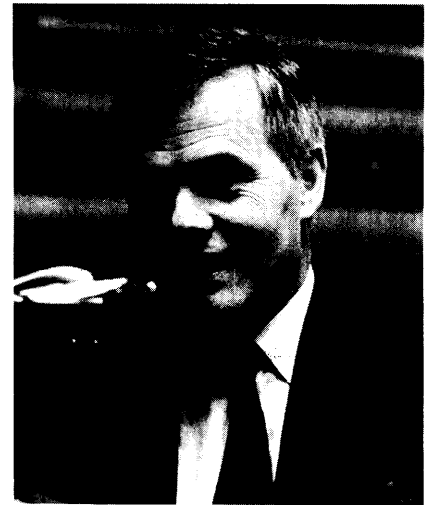
Deze richtlijn is ook vandaag nog geldig. Op het ogenblik waarop ik de eindfase van de nieuwe richtlijn behandel en nadat de nationale Regering heeft beslist de fiscale voordelen in te perken, meer bepaald via de leenroute van de coördinatiecentra – het gaat dus niet om de dividendroute – heeft men mij gevraagd de expansiewetgeving met de coördinatiecentra cumuleerbaar te maken. Ik meen dat de beperktheid moet worden behouden en dat het niet past deze uit te breiden tot andere tussenkomsten vanuit het Gewest. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord en duidelijke taal.

Mijnheer de Voorzitter, niettegenstaande ik weet dat Minister De Batselier hier de Executieve vertegenwoordigt, heb ik op twee derde van mijn vragen geen antwoord gekregen. Ik richt geen verwijt tot Minister De Batselier, maar de vragen waarop ik geen antwoord heb gekregen zijn, onafgezien van het technische gedeelte van het dossier, politiek belangrijk. Graag had ik een antwoord gekregen op deze politiek belangrijke vragen van de heer Geens.

Waarom werden kapitaalpremies en/of rentetolagen aan negen vennootschappen toegekend en waarom aan andere niet? Welke criteria werden door Minister Geens toegepast? Door welke bedrijven werd een aanvraag ingediend? Ik wijs erop dat het

De heer J. Gabriels (VU) stelde, net als de heren E. Vandebosch (CVP) en G. Janzegers (AGALEV), Milieu-minister T. Kelchtermans (CVP) een actuele vraag over de aanwezigheid van dioxine in melkproducten

een bedrag van 398 miljoen betreft en dat het hier immers om cumulatie gaat. Welke dossiers werden behandeld en wat was de eindevaluatie? Op basis van welke criteria werden sommige dossiers geweigerd?

Ik betreur dat ik op al deze vragen geen antwoord heb gekregen, omdat zowel de bedrijfswereld als de openbare opinie daarop recht heeft.

Ik dank evenwel nogmaals Minister De Batselier, maar ik betreur dat ik op pertinente vragen vanuit een controlerende instelling, zoals de Raad ten opzichte van de Executieve, geen antwoord heb gekregen.

Misschien is het nodig dat ik via een andere interpellatie tot Minister Geens daarop een antwoord dien te vragen, aangezien hij een maand geleden in de pers daarop wel een antwoord kon geven, maar niet in deze Raad, wat ik als een blaam voor de Vlaamse Raad, evenals voor de interpellant beschouw.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Ik denk

De Batselier

dat ik de heer Geysels namens de Executieve en namens de Voorzitter van de Executieve heb kunnen antwoorden.

Wat deze negen vennootschappen betreft, heb ik gepoogd u uitleg te verschaffen. Ik kan natuurlijk niet terugkomen op dossiers die werden geweigerd want daar heb ik geen weet van. Ik heb daar geen kijk op. Het is klaar dat er een grotere moeilijkheid van toepassing is geweest tijdens de overgangperiode omdat er meerdere richtlijnen in die periode waren.

Vandaar uit kan men dus zeggen dat de richtlijnen scrupuleus werden nageleefd, maar gedurende meer dan drie jaar geregeld werden gewijzigd.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en Heren, wij

zijn aan het einde van onze werkzaamheden gekomen.

Wij komen deze middag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te werken.

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt gesloten om 13.20 uur.**
